

Strasbourg, 5 iunie 2025

CEPEJ(2025)3

**COMISIA EUROPEANĂ PENTRU EFICIENȚA JUSTIȚIEI
(CEPEJ)**

**GHID PRIVIND UTILIZAREA ȘI DEZVOLTAREA ȘEDINȚELOR DE JUDECATĂ LA
DISTANȚĂ**

**Prezentul ghid completează Liniile Directoare ale CEPEJ privind videoconferințele în
cadrul procedurilor judiciare**

*Adoptat în cadrul celei de-a 44-a reuniuni plenare a
CEPEJ (Strasbourg, 4-5 iunie 2025)*

Această traducere a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și al Consiliului Europei. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a Consiliului Europei și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene.

Traducere cofinanțată
de Uniunea Europeană

© CEPEJ, Consiliul Europei, 2025. Toate drepturile rezervate. Documentul nu poate fi reprodus, tradus, distribuit, vândut sau utilizat în alt mod fără o permisiune scrisă prealabilă. Pentru a depune o cerere în acest sens sau pentru informații suplimentare, vă rugăm să contactați CEPEJ, Consiliul Europei prin CEPEJ@coe.int.

Cuprins

Introducere	4
II. Utilizarea și dezvoltarea ședințelor de judecată la distanță	5
A. Disponibilitatea ședințelor de judecată la distanță în funcție de categoria cauzei	5
B. Implementarea ședințelor de judecată la distanță.....	6
C. Utilizarea ședințelor de judecată la distanță.....	7
D. Instrumentele ședințelor de judecată la distanță	10
E. Acordul părților sau decizia judecătorului?	11
F. Reacția din partea altor autorități.....	12
III. Ședințele de judecată la distanță în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului)	14
A. Principii generale privind ședințele de judecată la distanță.....	14
B. „ Scopuri legitime” pentru ședințele de judecată la distanță	14
C. Dreptul la participarea efectivă la proces.....	15
D. Consimțământul de a participa prin videoconferință	16
E. Dreptul de a vedea/auzi și de a fi văzut/auzit	16
F. Dreptul la apărare în mod individual sau prin intermediul unui avocat	16
G. Absența unui avocat al apărării	16
H. Comunicarea cu avocatul în timpul ședinței de judecată	17
I. Interzicerea tratamentului inuman sau degradant	17
J. Concluzie	18
K. Indicele jurisprudenței citate	18
IV. Selecție de bune practici privind ședințele de judecată la distanță	20
A. Legislație îmbunătățită (Linia directoare 1).....	20
B. Accent pe accesibilitate (Linia directoare 5)	23
C. Cazuri de imigrare (Linia directoare 8)	25
D. Identificare (Linia directoare 10)	26
E. Publicitate și înregistrare (Liniile directoare 12 și 13)	27
F. Martori și experți (Liniile directoare 14 și 15)	30
G. Administrarea probelor (Liniile directoare 16-18)	32
H. Interpreți (Linia directoare 19-20).....	32

I.	Finanțare publică și resurse corespunzătoare (Linia directoare 32).....	33
J.	Experiență realistă în desfășurarea ședinței de judecată (Linia directoare 33)	36
K.	Instrucțiuni pentru participanți (Linia directoare 35).....	37
L.	Decența și autoritatea instanței (Linia directoare 35 in fine).....	39
M.	Securitate cibernetică (Linia directoare 42)	41
N.	Instruire (Linia directoare 55).....	42
O.	Ședințe de judecată hibride (Principii fundamentale).....	43
P.	Soluționarea alternativă a litigiilor (SAL).....	46
V.	Lista de verificare pentru ședințele de judecată la distanță.....	48
A.	Măsuri pregătitoare	48
B.	Instrucțiuni pentru participanți.....	49
C.	Standarde tehnice.....	50
D.	Experiență realistă de desfășurare a ședinței.....	51
E.	Securitate și siguranță	52
F.	Asistență tehnică	53

I. Introducere

1. Prezentul Ghid¹ are scopul de a oferi o imagine de ansamblu asupra utilizării ședințelor de judecată la distanță, ținând seama de experiențele statelor membre ale Consiliului Europei și a altor state. Acesta pledează pentru o abordare bine gândită și echilibrată a integrării ședințelor de judecată la distanță în sistemul de justiție, asigurându-se că progresele tehnologice îmbunătățesc, și nu împiedică, accesul la justiție, în conformitate cu articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), „Dreptul la un proces echitabil”. Prezentul Ghid completează „Liniile directoare privind videoconferințele în procedurile judiciare”, adoptate de Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) a Consiliului Europei, în cadrul celei de-a 36-a reuniuni plenare din iunie 2021.

2. Prezentul Ghid acoperă aspectele practice ale ședințelor de judecată la distanță și analizează impactul acestora asupra drepturilor fundamentale și asupra procedurilor judiciare. Acesta scoate în evidență necesitatea menținerii integrității procedurilor judiciare, a asigurării participării egale a tuturor părților și a protejării drepturilor inculpaților (*n.t.*: în limba engleză se utilizează noțiunea „*defendants*” – „*persoane care se apără*” și care în unele contexte, de exemplu în cauzele civile și comerciale, se va traduce ca „pârâți”) și ale părților litigante. Ghidul prezintă o compilație a diferitelor practici adoptate de statele membre în acest domeniu, oferind o imagine de ansamblu cuprinzătoare asupra strategiilor efective, a provocărilor întâmpinate și a lecțiilor învățate. Ghidul se adresează factorilor de decizie și practicienilor din domeniul dreptului.

3. Ghidul este structurat în patru secțiuni:

- i. utilizarea și dezvoltarea ședințelor de judecată la distanță, prin analiza tendințelor în materie de disponibilitate, implementare și utilizare a ședințelor de judecată la distanță în ultimii ani, folosind statisticile oficiale colectate de CEPEJ;
- ii. analiza jurisprudenței relevante a Curții Europene a Drepturilor Omului;
- iii. o selecție de bune practici prezentate sub diferite titluri tematice, cum ar fi ședințele de judecată hibride, ședințele privitoare la refugiați, probele electronice, accesibilitatea și liniile directoare naționale sau regionale existente.
- iv. O listă de verificare sumativă.

¹ Prezentul ghid practic a fost elaborat pe baza unui proiect pregătit de experții CEPEJ: Marek Świerczyński (Polonia) și Alexandre Palanco (Franța).

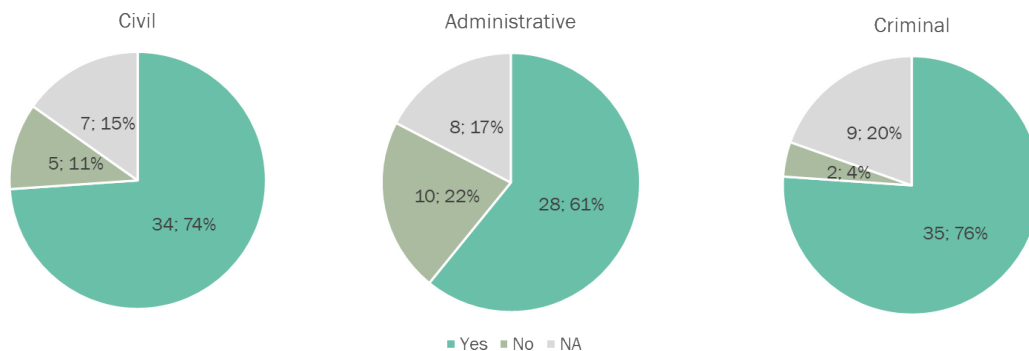
II. Utilizarea și dezvoltarea ședințelor de judecată la distanță

4. Pandemia de COVID-19 a determinat o trecere rapidă și semnificativă către utilizarea pe scară largă a tehnologiei videoconferinței, permițând desfășurarea ședințelor de judecată fără ca toți participanții să fie prezenți fizic în clădirile instanțelor. Deși ședințele de judecată cu prezență fizică ar trebui să rămână regula generală, ședințele la distanță oferă avantaje notabile în ceea ce privește accesibilitatea și flexibilitatea.

5. Pandemia a evidențiat provocările și riscurile potențiale asociate utilizării ședințelor la distanță, în special situațiile în care acestea sunt organizate în regim de urgență, fără o pregătire corespunzătoare. Susținerea cu garanții insuficiente ar putea compromite dreptul la un proces echitabil. Prin urmare, implementarea în continuare a ședințelor la distanță necesită o analiză minuțioasă a respectării tuturor condițiilor prealabile de natură tehnică, procedurală și juridică, pentru a avea certitudinea că acest instrument este introdus ca un mecanism sigur, incluziv și efectiv în cadrul procedurilor judiciare.

6. Datele de mai jos² ilustrează modul în care sunt utilizate ședințele la distanță în diferite țări europene. Acestea scot în evidență adoptarea și dezvoltarea rapidă a acestei practici și tehnologii, precum și unele dintre provocările și impactul asociate acestei transformări a procedurilor judiciare.

A. Disponibilitatea ședințelor de judecată la distanță în funcție de categoria cauzei

Traducerea legendei: (categoriile de cauze) civile, contencios administrativ, penale; răspunsuri – Da, Nu, Nu sunt disponibile informații.

7. Datele prezintă reglementarea pe larg a tehnologiilor pentru desfășurarea ședințelor la distanță în diferite tipuri de proceduri judiciare în majoritatea țărilor europene. Procedurile penale înregistrează cel mai mare număr de țări (35) care permit ședințele la distanță, puțin mai mult decât în cazul cauzelor civile și comerciale (34). Cauzele de contencios administrativ au cea mai scăzută rată de reglementare a ședințelor la distanță, doar 28 de țări permițându-le și 10 țări interzicându-le în mod explicit. Rezultatele în cauzele de contencios administrativ sunt subestimate din cauza inexistenței unei jurisdicții administrative separate în unele țări. Doar 5 țări au raportat că ședințele la distanță nu sunt posibile în cauzele civile și comerciale, 10 în cauzele de contencios administrativ și doar două în cauzele penale. Între șapte și nouă țări nu au furnizat date (NA) cu privire la unele aspecte ale acestei întrebări.

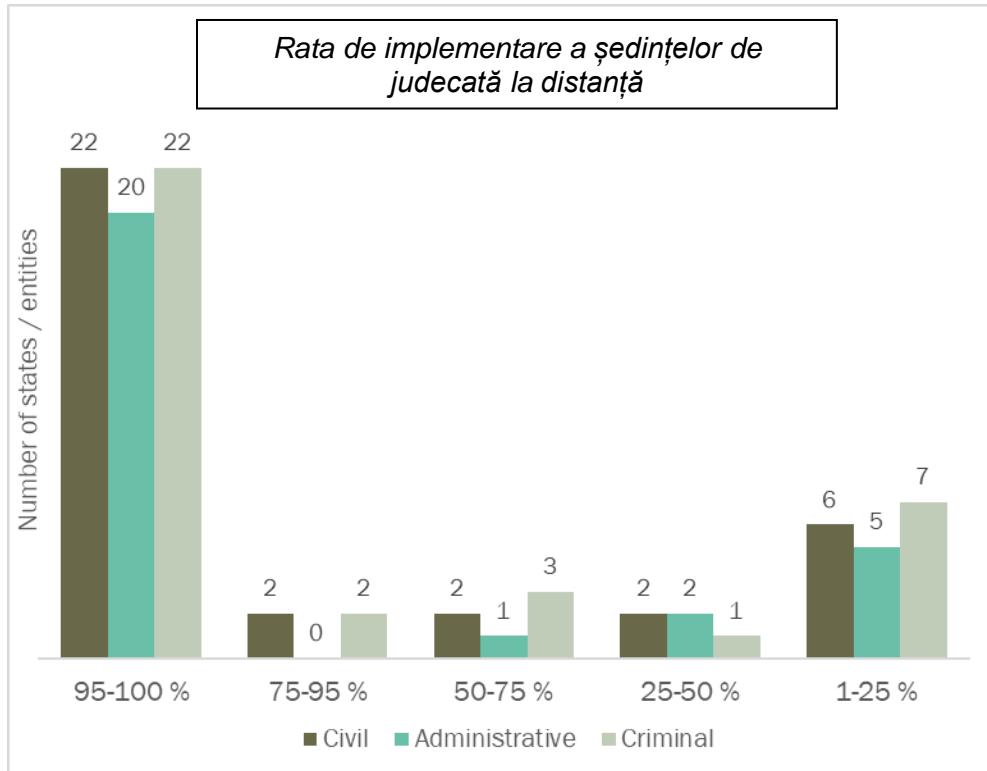
8. Unele țări permit ședințele la distanță pentru anumite tipuri de proceduri. De exemplu, Bosnia și Herțegovina permite ședințe la distanță numai pentru cauzele penale, iar Croația, Estonia, Finlanda, Polonia și Spania permit ședințe la distanță pentru toate tipurile de proceduri judiciare.

² Datele au fost colectate prin intermediul sistemului de evaluare CEPEJ din ciclul de evaluare 2024 (date din 2022).

9. Aceste date demonstrează că, deși ședințele la distanță sunt reglementate pe scară largă în Europa, există încă diferențe în ceea ce privește punerea în aplicare în diferite tipuri de proceduri și între țări. Rata mai mare de reglementare în procedurile penale este deosebit de remarcabilă, deoarece indică o disponibilitate de a utiliza tehnologia chiar și în cazuri potențial sensibile.

10. Informațiile privind disponibilitatea ședințelor la distanță pe țări și pe categorie de cauză sunt completate de nivelul de implementare a instrumentelor pentru ședințe la distanță (rata de implementare) și de ședințele la distanță efectiv organizate (rata de utilizare) pe categorie de cauză, ambele măsurate ca procent din totalul ședințelor din perioada de referință.

B. Implementarea ședințelor de judecată la distanță

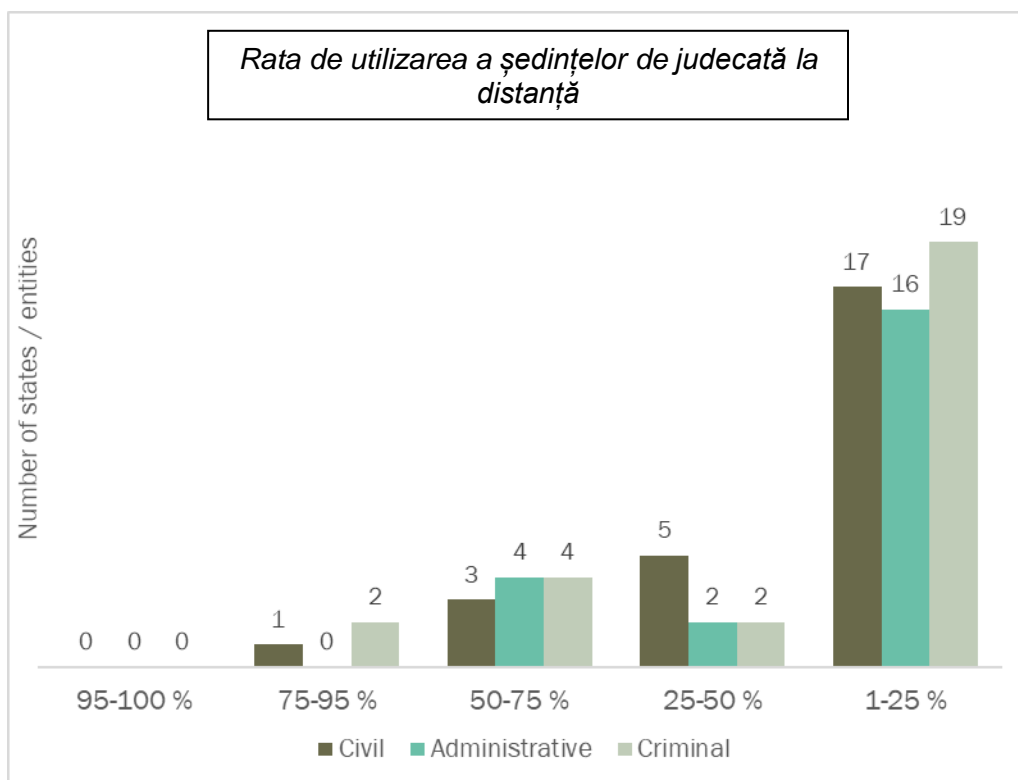
Traducerea legendei: pe orizontală – (categoriile de cauze) civile, contencios administrativ, penale; pe verticală – Numărul statelor/entităților.

11. Diagrama de mai sus ilustrează rata de implementare (prezența funcțională) în țările în care sunt permise ședințe la distanță. Ratele de implementare a ședințelor la distanță sunt similare și, în general, ridicate în procedurile civile și comerciale, de contencios administrativ și penale.

12. Un număr semnificativ de țări (22, 20 și 22) au înregistrat o rată de implementare aproape completă (95-100%) în procedurile civile/comerciale, de contencios administrativ și penale, respectiv, ceea ce sugerează un angajament ferm față de ședințele de judecată la distanță.

13. Cu toate acestea, există încă un număr considerabil de țări cu rate de implementare reduse sau indisponibilitate, ceea ce indică un potențial de extindere a ședințelor de judecată la distanță.

C. Utilizarea ședințelor de judecată la distanță

Traducerea legendei: pe orizontală – (categoriile de cauze) civile, contencios administrativ, penale; pe verticală – Numărul statelor/entităților.

14. Diagrama de mai sus prezintă rata de utilizare pentru țările în care sunt disponibile ședințele de judecată la distanță. Acesta indică nivelul de utilizare a ședințelor la distanță în toate instanțele și categoriile de cauze din fiecare domeniu (civil, penal și de contencios administrativ). Aceasta se calculează ca raport între numărul de ședințe la distanță organizate și numărul total de ședințe în care era posibilă audierea la distanță în anul de referință.

15. Ratele de utilizare a ședințelor la distanță sunt, în mod logic, mai mici decât ratele de implementare în toate tipurile de proceduri.

16. În pofida ratelor ridicate de implementare, utilizarea efectivă a ședințelor la distanță rămâne a fi redusă în multe țări, majoritatea încadrându-se în intervalul 1-25% pentru toate tipurile de cauze. Disparitatea dintre ratele ridicate de implementare și ratele reduse de utilizare este logică, întrucât obiectivul nu este ca toate ședințele să fie organizate la distanță, ci ca tehnologia să fie utilizată la potențialul său maxim ca factor de facilitare a procesului și de creștere a eficienței. Cifrele reflectă un potențial semnificativ de creștere a utilizării tehnologiei pentru ședințe la distanță în multe țări.

17. Cauzele penale înregistrează rate de utilizare ușor mai ridicate în comparație cu cauzele civile/comerciale și de contencios administrativ.

18. Un număr mic de țări înregistrează o rată ridicată de utilizare (75-95%) în materie civilă și penală.

19. Deși infrastructura pentru ședințele la distanță este larg disponibilă, există încă obstacole în calea utilizării pe scară largă a acestora. Acestea ar putea include factori precum provocările

tehnologice, restricțiile legale sau preferințele judecătorilor și părților litigante.

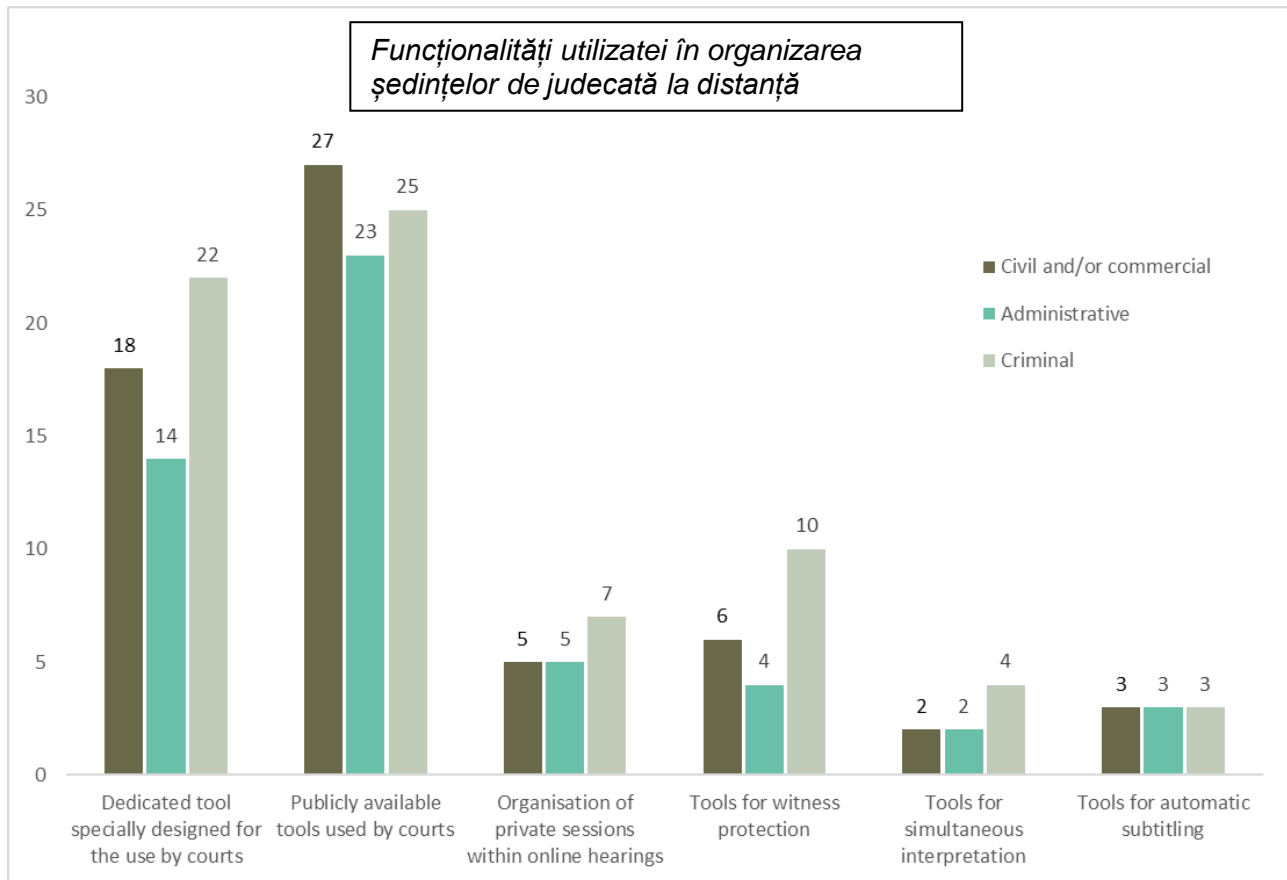
20. Datele complete și răspunsurile statelor membre privind implementarea și rata de utilizare a ședințelor la distanță pe tip de cauză sunt prezentate în continuare.³

Traducerea legendei: pe orizontală – civile (rata de implementare / rată de utilizare), contencios administrativ (rata de implementare / rată de utilizare), penale (rata de implementare / rată de utilizare); pe verticală – State/entități.

³ NA (nu sunt disponibile informații), NAP (nu se aplică); Albania ALB, Andorra AND, Armenia ARM, Austria AUT, Azerbaidjan AZE, Belgia BEL, Bosnia și Herțegovina BIH, Bulgaria BGR, Croația HRV, Cipru CYP, Republica Cehă CZE, Danemarca DNK, Estonia EST, Finlanda FIN, Franța FRA, Georgia GEO, Germania DEU, Grecia GRC, Ungaria HUN, Islanda ISL, Irlanda IRL, Italia ITA, Letonia LVA, Lituania LTU, Luxemburg LUX, Malta MLT, Republica Moldova MDA, Monaco MCO, Muntenegru MNE, Țările de Jos NLD, Macedonia de Nord MKD, Norvegia NOR, Polonia POL, Portugalia PRT, România ROU, Serbia SRB, Slovacia SVK, Slovenia SVN, Spania ESP, Suedia SWE, Elveția CHE, Turcia TUR, Ucraina UKR, Regatul Unit - Anglia și Țara Galilor UK:ENG&WAL, Regatul Unit- Irlanda de Nord UK:NIR, Regatul Unit - Scoția UK:SCO, Israel ISR, Maroc MAR

States / entities	Civil		Administrative		Criminal	
	Deployment rate	Usage rate	Deployment rate	Usage rate	Deployment rate	Usage rate
ALB	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %
AND	NA	NA	NA	NA	NA	NA
ARM	NA	NA	NA	NA	NA	NA
AUT	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %
AZE	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %
BEL	1-25 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %
BIH	NAP	NAP	NAP	NAP	50-75 %	1-25 %
BGR	NA	NA	NA	NA	NA	NA
HRV	95-100 %	NA	95-100 %	NA	95-100 %	NA
CYP	NAP	NAP	NAP	NAP	NAP	NAP
CZE	25-50 %	1-25 %	25-50 %	1-25 %	25-50 %	1-25 %
DNK	NA	NA	NA	NA	NA	NA
EST	95-100 %	25-50 %	95-100 %	50-75 %	95-100 %	1-25 %
FIN	95-100 %	25-50 %	95-100 %	1-25 %	95-100 %	25-50 %
FRA	NA	NA	1-25 %	1-25 %	NA	NA
GEO	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %
DEU	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %	NAP	NAP
GRC	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %
HUN	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %	95-100 %	50-75 %
ISL	95-100 %	NA	NAP	NAP	95-100 %	NA
IRL	50-75 %	1-25 %	NA	NA	50-75 %	1-25 %
ITA	95-100 %	25-50 %	NAP	NAP	75-95 %	50-75 %
LVA	50-75 %	1-25 %	50-75 %	50-75 %	50-75 %	25-50 %
LTU	95-100 %	NA	95-100 %	NA	95-100 %	NA
LUX	NAP	NAP	NAP	NAP	NA	NA
MLT	95-100 %	25-50 %	95-100 %	25-50 %	95-100 %	1-25 %
MDA	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %
MCO	NAP	NAP	NAP	NAP	95-100 %	1-25 %
MNE	NA	NA	0%	0%	NA	NA
NLD	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %
MKD	NAP	NAP	NAP	NAP	95-100 %	50-75 %
NOR	25-50 %	25-50 %	25-50 %	25-50 %	1-25 %	1-25 %
POL	95-100 %	1-25 %	95-100 %	50-75 %	95-100 %	1-25 %
PRT	95-100 %	NA	95-100 %	NA	95-100 %	NA
ROU	95-100 %	NA	95-100 %	NA	95-100 %	NA
SRB	1-25 %	NA	NAP	NAP	1-25 %	NA
SVK	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %
SVN	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %	95-100 %	1-25 %
ESP	95-100 %	50-75 %	95-100 %	50-75 %	95-100 %	50-75 %
SWE	95-100 %	NA	95-100 %	NA	95-100 %	NA
CHE	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %	1-25 %
TUR	75-95 %	50-75 %	NAP	NAP	95-100 %	75-95 %
UKR	NA	NA	NA	NA	NA	NA
UK:ENG&WAL	75-95 %	75-95 %	NA	NA	75-95 %	75-95 %
UK:NIR	95-100 %	NA	95-100 %	NA	95-100 %	NA
UK:SCO	95-100 %	50-75 %	NA	NA	NA	NA
ISR	25-50 %	1-25 %	25-50 %	1-25 %	25-50 %	1-25 %
MAR	NA	NA	NA	NA	NA	NA

D. Instrumentele ședințelor de judecată la distanță

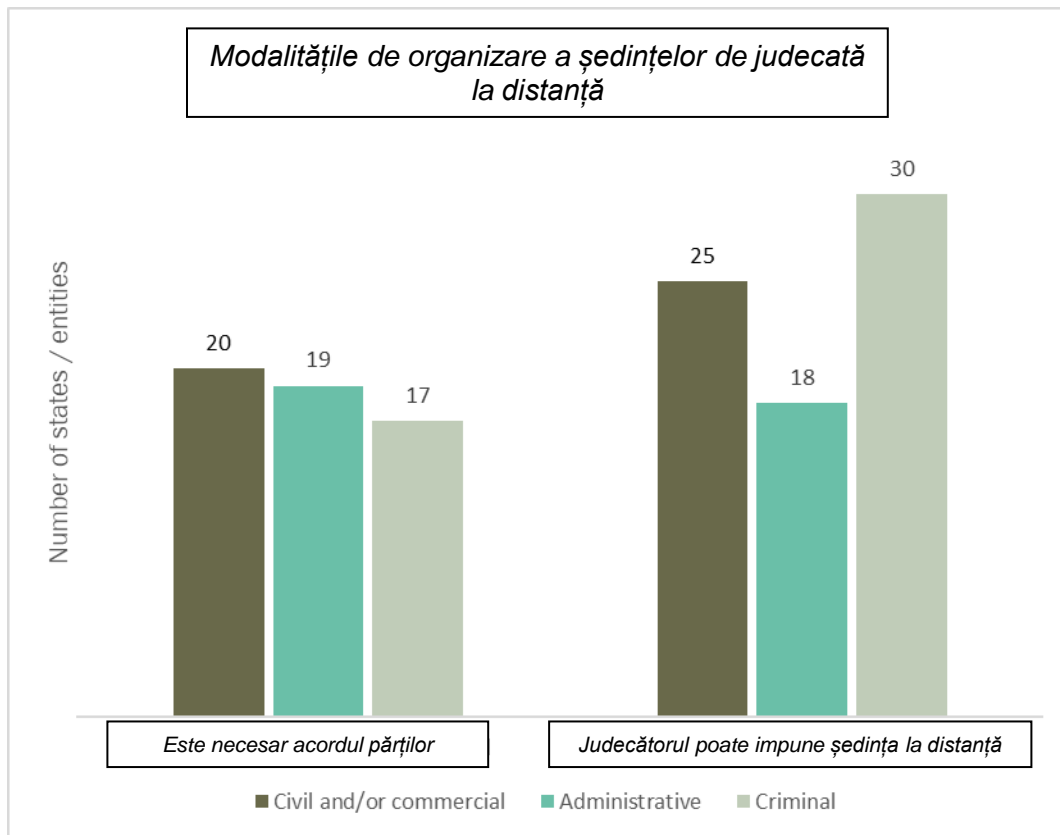
Traducerea legendei: spre partea dreaptă – (categoriile de cauze) civile, contencios administrativ, penale; pe orizontală (jos) – Instrument dedicat utilizării în instanțe; Instrumente standard utilizate de instanțe; Organizarea consultării private în timpul ședințelor la distanță; Instrumente pentru protecția martorilor; Instrumente pentru interpretarea simultană; Instrumente pentru transcrierea automată.

21. Introducerea unor instrumente pentru ședințele la distanță variază semnificativ de la un stat membru la altul, în funcție de infrastructura tehnologică sau de prioritățile de politici: în timp ce unele țări utilizează atât instrumente specializate pentru instanțe, cât și instrumente standard, altele depind de un singur tip.

22. Ratele mai scăzute de introducere a anumitor instrumente pot fi cauzate de provocări precum complexitatea tehnică, costurile sau restricțiile legale.

23. Doar un număr limitat de țări dispun de mecanisme care permit consultări private în timpul ședințelor la distanță, ceea ce ridică îngrijorări cu privire la confidențialitatea și secretul profesional dintre client și avocat. Utilizarea neregulată a interpretării simultane și a subtitrării automate ar putea fi, de asemenea, problematică pentru persoanele care nu vorbesc limba țării care participă la ședințele la distanță. În plus, gradul redus de utilizare a funcțiilor precum transcrierea automată și instrumentele de protecție a martorilor demonstrează un potențial semnificativ de dezvoltare și investiții.

E. Acordul părților sau decizia judecătorului?

Traducerea legendei: pe orizontală – (categoriile de cauze) civile, contencios administrativ, penale

24. Nu există o abordare uniformă cu privire la necesitatea consimțământului sau la posibilitatea judecătorilor de a impune ședințe la distanță fără acordul părților.

25. În cauzele civile și comerciale, se preferă să se permită ședințele la distanță fără consimțământul părților, acordând judecătorilor o mai mare libertate de decizie.

26. În cauzele de contencios administrativ, se preferă într-o măsură puțin mai mare ca părțile să decidă dacă sunt dispuse să participe la ședințe online.

27. În cauzele penale, datele sugerează că se pune cel mai mare accent pe acordarea unei discreții sporite judecătorilor în decizia de a impune ședințe la distanță.

28. În ansamblu, statele membre continuă să caute un echilibru între eficiență, acces la justiție și respectarea drepturilor procedurale în cadrul ședințelor la distanță. Flexibilitatea observată în unele jurisdicții poate fi un semn al unei abordări în evoluție, care permite adaptarea la circumstanțele specifice fiecărui caz.

29. Prezenta analiză oferă o imagine de ansamblu a practicilor actuale⁴, dar este important de menționat că politicile privind ședințele la distanță pot continua să evolueze.

⁴ Pentru date detaliate privind ședințele la distanță, vizitați CEPEJ STAT și tabloul de bord privind aspectele legate de TIC, la adresa: <https://public.tableau.com/app/profile/cepej/viz/ICTQuestionExplorerEN/ICTQUESTIONEXPLORERDASHBOARD>

F. Reacția din partea altor autorități

30. Biroul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului (OHCHR) și-a exprimat îngrijorarea cu privire la încălcarea dreptului la un proces echitabil ca urmare a utilizării ședințelor la distanță, în special în timpul pandemiei. Aceste ședințe prezintă mai multe provocări, printre care barierele digitale pentru persoanele indigene și comunitățile rurale, problemele lingvistice cauzate de interpretarea insuficientă și riscurile pentru confidențialitatea comunicării dintre deținuți și avocații lor. Există, de asemenea, dificultăți în verificarea identității părților, gestionarea probelor și prevenirea influenței terților asupra martorilor. Ca răspuns, OHCHR a realizat monitorizarea proceselor de judecată și a elaborat un ghid pentru a enunța garanțiile necesare pentru asigurarea unor ședințe online echitabile.⁵

31. Site-ul web [Remote Courts Worldwide](#) a documentat actualizări din 168 de jurisdicții care au organizat ședințe la distanță, în principal prin intermediul videoconferințelor, indicând o adoptare pe scară largă a sistemelor judiciare la distanță la nivel internațional. Țările care începuseră deja digitalizarea instanțelor înainte de pandemie s-au adaptat în mod evident mai ușor la ședințele la distanță.⁶

32. Un raport al Băncii Mondiale a constatat că nivelul de digitalizare a instanțelor a crescut în multe economii, 77 din 120 de economii introducând instrumente electronice suplimentare în instanțele lor. Cu toate acestea, pandemia a exacerbat și decalajul digital dintre economiile dezvoltate și cele în curs de dezvoltare în acest domeniu.⁷

33. Utilizatorii care au participat la ședințe la distanță au părut mai mulțumiți de experiența lor generală în comparație cu cei care au participat cu prezență fizică. Un studiu recent realizat în Regatul Unit a relevat că 63% dintre participanții la ședințe la distanță au fost mulțumiți de experiența lor generală, comparativ cu 56% dintre participanții cu prezență fizică. Satisfacția a fost deosebit de înaltă în rândul celor care au participat prin videoconferință (67%), față de cei care au participat doar prin intermediul sistemelor de comunicare audio (60%). În toate jurisdicțiile și grupurile demografice, participanții la distanță au fost cel puțin la fel de mulțumiți ca participanții prezenți fizic și chiar mai mulțumiți. În plus, participanții la distanță au raportat mai des că experiența lor a depășit așteptările, comparativ cu utilizatorii prezenți fizic (33% față de 25%). Dintre cei care au participat la o ședință video, 38% au considerat că experiența lor a fost mai bună decât se așteptau, comparativ cu 31% dintre utilizatorii participanți la ședințe prin intermediul sistemelor de comunicare audio.

34. Majoritatea utilizatorilor din Regatul Unit nu au întâmpinat dificultăți tehnice în timpul ședințelor la distanță, dar pentru cei care au avut astfel de probleme, acestea au reprezentat o provocare semnificativă. Studiul din Regatul Unit arată că, printre utilizatorii din public care au întâmpinat dificultăți tehnice, cele mai frecvent semnalate sunt: calitatea audio inconsistentă, cum ar fi întreruperi ale sunetului (46%), deconectări care îi afectează pe ei înșiși sau pe alții (39%), ecouri (36%), calitatea video inconsistentă pentru cei care utilizează această opțiune (31%), decalaje de timp între utilizatori (17%), dificultăți de conectare prin link-uri sau coduri de acces (14%) și imagini neclare sau întunecate (13%).

35. Un sondaj realizat în Regatul Unit a relevat că, în ansamblu, 19% dintre participanți au avut preocupări legate de confidențialitate în timpul ședinței. Aceste preocupări au fost mai frecvente în

⁵ A se vedea: <https://www.ohchr.org/en/stories/2023/08/trial-monitoring-protect-right-fair-trial> și <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/ruleoflaw/Briefer-Online-hearings-justice-systems.pdf>

⁶ A se vedea: <https://remotecourts.org/country/europe.htm>

⁷ A se vedea: https://documents1.worldbank.org/curated/en/099825001082425972/pdf/IDU1f91ae60616eb614fd61866c1278bcc8c_700e.pdf

rândul celor care au fost prezenți fizic (23%) decât în rândul celor care au participat de la distanță (17%) și au fost deosebit de răspândite în cadrul ședințelor în instanțele specializate în examinarea litigiilor de familie (24%) sau în ședințele primei instanțe sau în cele ale Curții de Apel (26%). Interviuurile cu utilizatorii din rândul publicului au indicat că cei care au participat de la distanță s-au simțit mai în siguranță, mai puțin anxioși și mai confortabil în propriile case.⁸

36. Facultatea de Drept a Universității din Glasgow și Ipsos Scotland au realizat un studiu privind disponibilitatea și utilizarea ședințelor la distanță în timpul pandemiei de COVID-19 în Scoția. Studiul, publicat în august 2023, a identificat potențiale beneficii pentru justițiabilii vulnerabili și avantaje în termeni de timp, costuri și confort, dar și provocări comune, printre care probleme tehnice și obstacole legate de competențele digitale. Ședința de judecată la distanță a fost considerată ca având potențiale beneficii pentru anumite grupuri de utilizatori vulnerabili ai instanțelor (cum ar fi copiii și tinerii cu nevoi speciale și părțile care au fost victime ale violenței domestice), în ceea ce privește participarea mai facilă și eficace.⁹

⁸ A se vedea: J. Clark, Evaluarea ședințelor la distanță în timpul pandemiei de COVID-19. Raport de cercetare, HMCTS, decembrie 2021, p. 27, 29, 48, 55 - 56, 65-80, 82 - 83, 86

⁹ A se vedea: Studiu privind sistemul de justiție civilă din Scoția (2023), PPDAS1332082 (08/23), ISBN: 978-1-83521-167-0, disponibil la adresa www.gov.scot/socialresearch.

III. Ședința de judecată la distanță în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului)

CEDO, 5 octombrie 2006, Marcello Viola c. Italia, 45106/04

„67. Deși participarea inculpatului la procedură prin videoconferință nu este, în sine, contrară Convenției, Curtea are obligația de a se asigura că recurgerea la această măsură într-un caz concret servește unui scop legitim și că modalitățile de administrare a probelor sunt compatibile cu cerințele respectării procedurii echitabile, astfel cum sunt prevăzute la articolul 6 din Convenție”.

37. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind participarea la distanță (de exemplu, prin videoconferință) în cadrul procedurilor judiciare pare destul de limitată. Cu toate acestea, Curtea a stabilit principii directe care ar putea ajuta statele să utilizeze videoconferința într-un mod compatibil cu dreptul la un proces echitabil, astfel cum este consacrat la articolul 6 din Convenție.¹⁰

38. Deși această jurisprudență în materie se referă aproape exclusiv la latura penală a articolului 6 din CEDO, Curtea a reiterat principii similare cu privire la latura civilă a acestuia într-o cauză referitoare la o ședință de judecată privind răspunderea părintească, în care tatălui nu i s-a acordat viza pentru a participa.¹¹

A. Principii generale privind ședințele de judecată la distanță

39. În ceea ce privește utilizarea videoconferinței, Curtea a statuat că această formă de participare la proceduri „nu este, în sine, incompatibilă cu noțiunea de proces echitabil și public”.¹² Această compatibilitate „ca atare” este totuși condiționată de o examinare a modului în care videoconferința este utilizată în fiecare caz în parte.¹³

40. În primul rând, statul trebuie să poată demonstra că participarea inculpatului la procedură prin videoconferință „servește unui scop legitim”.¹⁴

41. În al doilea rând, modalitățile de participare la procedură prin videoconferință trebuie să fie compatibile cu cerințele privind respectarea dreptului la un proces echitabil.¹⁵ În această privință, în cauzele vizând utilizarea videoconferinței în procedurile judiciare, Curtea a statuat deja că „orice măsură care restricționează drepturile apărării trebuie să fie strict necesară”.¹⁶ Prin urmare, atunci când o măsură mai puțin restrictivă este suficientă, aceasta trebuie preferată.

42. În plus, Curtea a reformulat aceste criterii, plasând în centrul examinării sale respectarea „echității generale a procesului”.¹⁷

B. „Scopuri legitime” pentru ședințele de judecată la distanță

43. Primul aspect al controlului efectuat de Curte în cauzele privind participarea prin videoconferință se referă la scopul legitim invocat de stat.

¹⁰ Marcello Viola împotriva Italiei, § 67

¹¹ Jallow împotriva Norvegiei, §64

¹² Marcello Viola împotriva Italiei, § 67; Ascitutto împotriva Italiei, § 64 ; Alppi împotriva Finlandei (dec.), §19

¹³ Marcello Viola împotriva Italiei, §§ 67 și 73-74; Bivolaru împotriva României (nr. 2), nr. 66580/12, § 138; Alppi împotriva Finlandei (dec.), §19

¹⁴ Marcello Viola împotriva Italiei, § 67

¹⁵ *Idem*.

¹⁶ Marcello Viola împotriva Italiei, § 62

¹⁷ Alppi împotriva Finlandei, §20

44. Ca în multe alte cazuri, această revizuire pare în mare parte formală în jurisprudența Curții. Până în prezent, Curtea a acceptat mai multe motive invocate de statele membre, și anume:

- Protejarea ordinii publice, prevenirea criminalității¹⁸
- Protejarea dreptului la viață, libertate și securitate a martorilor și victimelor infracțiunilor¹⁹
- Reducerea răspândirii COVID-19²⁰
- Reducerea întârzierilor înregistrate în transferul persoanelor reținute și, prin urmare, simplificarea și accelerarea procedurilor penale.²¹

45. În ceea ce privește utilizarea videoconferinței în procedurile judiciare, Curtea leagă întotdeauna acest scop legitim de alte obiective mai generale, precum „dreptul la un proces într-un termen rezonabil și necesitatea rezultată din aceasta de a soluționa rapid cauzele aflate pe rolul instanțelor”.²²

46. În cele din urmă, în anumite cauze, Curtea a constatat că statul nu a prezentat niciun argument care să justifice alegerea recurgerii la participarea prin videoconferință în locul participării fizice a reclamantului. Condiția referitoare la existența unui scop legitim nu era, prin urmare, îndeplinită. Cu toate acestea, Curtea a examinat, din motive de exhaustivitate, dacă drepturile apărării au fost respectate. Este cazul, de exemplu, atunci când inculpatul se află în același oraș cu instanța în care se desfășoară ședința de judecată²³ sau, *a fortiori*, atunci când inculpatul a fost deja transferat în orașul în care urmează să se desfășoare ședința de judecată.²⁴

C. Dreptul la participarea efectivă la proces

47. Articolul 6 alineatul (1) din Convenție garantează dreptul oricărei persoane acuzate de săvârșirea unei infracțiuni de a participa efectiv la procesul său, ceea ce include, printre altele, dreptul nu numai de a fi prezent, ci și de a asculta și urmări procedurile.²⁵

48. Curtea reiterează în mod regulat că „în interesul unui proces penal echitabil și just, este de o importanță capitală ca inculpatul să fie prezent la procesul său”.²⁶ Această afirmație se bazează pe două cerințe principale: „dreptul inculpatului la o ședință de judecată” și „necesitatea de a verifica exactitatea declarațiilor sale și de a le compara cu cele ale victimei (..) și ale martorilor”.²⁷ Mai mult, prezența inculpatului în prima instanță îi permite să își exercite drepturile prevăzute la articolul 6 alineatul (3) (inclusiv dreptul de a se apăra în mod individual, dreptul de a examina sau de a solicita examinarea martorilor împotriva sa și dreptul de a beneficia de asistența gratuită a unui interpret).

49. Astfel, Curtea instituie un adevărat „drept de a fi prezent în sala de judecată”, care „se numără printre cerințele esențiale ale articolului 6”.²⁸

¹⁸ Ascitutto împotriva Italiei, § 68

¹⁹ *Idem*.

²⁰ Alppi împotriva Finlandei (decizie), §22

²¹ Marcello Viola împotriva Italiei, § 70; Yevdokimov împotriva Rusiei, § 43

²² *Idem*.

²³ Gorbunov și Gorbachev împotriva Rusiei, § 38; Medvedev împotriva Rusiei, § 30

²⁴ Sevastyanov împotriva Rusiei § 72; Orlov împotriva Rusiei, § 105

²⁵ Murtazaliyeva împotriva Rusiei [GC], § 91; Stanford împotriva Regatului Unit, § 26

²⁶ Lala împotriva Țărilor de Jos, § 33; Poitrimol împotriva Franței, § 35

²⁷ Sejdovic împotriva Italiei [GC], § 92

²⁸ Hermi împotriva Italiei [GC], §§ 58-59; Sejdovic împotriva Italiei [GC], §§ 81 și 84; Arps împotriva Croației, § 28

50. Cu toate acestea, Curtea reiterează în mod regulat că „prezența fizică a unui inculpat în sala de judecată este de dorit, dar nu constituie un scop în sine”.²⁹ Prin urmare, prezența fizică a inculpatului prin videoconferință nu este, în sine, contrară cerințelor articolului 6.³⁰

D. Consimțământul de a participa prin videoconferință

51. În jurisprudența Curții există puține referiri la consimțământul inculpatului cu privire la participarea prin videoconferință. Atunci când această alegere a autorităților naționale urmărește un scop legitim și drepturile apărării sunt respectate, obținerea consimțământului persoanei în cauză nu pare a fi o cerință în sensul articolului 6 alineatul (1) din Convenție.

52. Cu toate acestea, pot fi formulate două observații cu privire la statele care permit inculpaților să refuze să consimtă.

53. În primul rând, persoana în cauză trebuie informată cu suficient timp înainte că ședința va avea loc prin videoconferință. Această garanție îi va da timp să se consulte cu avocatul său și, dacă este necesar, să refuze să consimtă la această formă de participare.³¹

54. În al doilea rând, atunci când o persoană refuză să consimtă la participarea prin videoconferință, în cazul în care acest lucru este prevăzut de dreptul intern și după consultarea avocatului său, Curtea ține seama de acest refuz atunci când examinează o plângere privind lipsa diligenței necesare din partea autorităților naționale pentru a audia inculpatul în persoană.³²

E. Dreptul de a vedea/auzi și de a fi văzut/auzit

55. Potrivit Curții, statele trebuie să se asigure că „reclamantul poate urmări procedura și poate fi audiat fără impedimente tehnice”.³³

56. Legătura video trebuie să permită inculpatului să vadă sala de judecată și persoanele prezente în aceasta și să audă ceea ce se spune. De asemenea, aceasta trebuie să permită inculpatului să fie văzut și auzit de persoanele prezente și să facă declarații.³⁴

57. Această posibilitate de a fi văzut și auzit se referă și la celelalte părți, inclusiv judecătorul și martorii.³⁵

F. Dreptul la apărare în mod individual sau prin intermediul unui avocat

58. În ceea ce privește ședințele prin videoconferință, Curtea precizează că, în cazul în care un inculpat comunică cu instanța prin legătură video, exercitarea dreptului la asistență juridică „capătă o importanță deosebită”.³⁶

G. Absența avocatului apărării

59. Curtea a statuat că, pentru a beneficia de un proces echitabil, reclamantul care a compărut în fața instanței prin videoconferință trebuie să fie reprezentat de un avocat, în special atunci când un reprezentant al procuraturii a participat la ședință.³⁷ Atunci când un proces se desfășoară prin videoconferință, instanțele naționale trebuie să verifice motivele absenței avocatului inculpatului. În

²⁹ Golubev împotriva Rusiei (decizie); Ulimayev împotriva Rusiei (decizie), §37

³⁰ *Idem*.

³¹ Sevastyanov împotriva Rusiei § 72

³² Bivolaru împotriva României (nr. 2), § 138

³³ Ascutto împotriva Italiei, § 64

³⁴ Sakhnovskiy împotriva Rusiei [GC], § 98; Marcello Viola împotriva Italiei, §§ 72-74

³⁵ Yevdokimov împotriva Rusiei, § 43

³⁶ Shulepov împotriva Rusiei, § 35; Grigoryevskikh împotriva Rusiei, §

³⁷ Grigoryevskikh împotriva Rusiei, § 92; Shulepov împotriva Rusiei, § 35

mai multe rânduri, Curtea a constatat o încălcare a articolului 6 alineatele (1) și (3) litera (c) atunci când instanța nu a verificat motivul.³⁸

60. În astfel de situații, autoritățile naționale trebuie să garanteze dreptul inculpatului prin amânarea ședinței și/sau numirea unui nou avocat, chiar dacă absența primului avocat nu le este imputabilă.³⁹

H. Comunicarea cu avocatul în timpul ședinței de judecată

61. Potrivit Curții, statele trebuie să pună la dispoziția persoanei judecate mijloace de „comunicare efectivă și confidențială cu un avocat”.⁴⁰

62. În ceea ce privește eficacitatea comunicării, statele au obligația de a asigura facilități și timp adecvat pentru consultarea dintre avocat și inculpat.⁴¹

63. În ceea ce privește confidențialitatea comunicării, Curtea a statuat că „dreptul unui inculpat de a comunica cu avocatul său fără riscul de a fi auzit de o terță persoană este una dintre cerințele fundamentale ale unui proces echitabil într-o societate democratică și decurge din articolul 6 alineatul (3) litera (c) din Convenție”. Pentru a garanta eficacitatea acestui drept, avocatul trebuie să poată discuta cu clientul său și să primească instrucțiuni confidențiale fără a fi supravegheat.⁴²

64. Inculpatul trebuie să aibă posibilitatea de a comunica cu avocatul său printr-o linie securizată, separată de canalul video instalat și controlat de autoritățile naționale. În caz contrar, acesta ar avea motive legitime să se simtă nesigur în vederea consultării cu avocatul său.⁴³

65. Autoritățile naționale trebuie să se asigure că niciun terț nu este prezent atunci când inculpatul se consultă cu avocatul său, chiar și atunci când comunică prin videoconferință sau înaintea unei ședințe în care se utilizează videoconferința. Curtea a explicat că prezența co-incipaților, a colegilor de celulă sau a gardienilor încalcă dreptul la confidențialitatea acestor schimburi de informații.⁴⁴ Revine statului pârât sarcina de a demonstra că aceste condiții au fost îndeplinite.⁴⁵

66. În plus, atunci când o convorbire prin videoconferință este interceptată, conținutul efectiv al schimbului de informații sau data la care inculpatul a luat cunoștință de interceptare sunt irelevante pentru constatarea unei încălcări a drepturilor la apărare ale reclamantului. În cazul în care nu există o sancțiune efectivă care să descurajeze o astfel de interceptare, inculpatul poate să se teamă de noi interceptări în cursul procedurii și, prin urmare, să ezite să abordeze aspecte care ar putea fi utile acuzării.⁴⁶

I. Interzicerea tratamentului inuman sau degradant

67. Curtea consideră că lipsa publicității unei ședințe, de exemplu din cauza participării reclamantului prin videoconferință, nu împiedică în mod necesar un anumit tratament care ar putea fi calificat drept tratament degradant. Prin urmare, închiderea inculpatului într-o cușcă metalică în timpul unei ședințe prin videoconferință constituie un tratament degradant, care încalcă articolul 3

³⁸ Grigoryevskikh împotriva Rusiei, § 92; Krylov împotriva Rusiei, § 47; Shulepov împotriva Rusiei, § 35; Shugayev împotriva Rusiei, §§ 53-55

³⁹ Sevastyanov împotriva Rusiei, § 73

⁴⁰ Ascitto împotriva Italiei, § 64

⁴¹ Sakhnovskiy împotriva Rusiei [GC], § 97

⁴² *Idem.*

⁴³ Sakhnovskiy împotriva Rusiei, § 45

⁴⁴ Yudin împotriva Rusiei, § 42

⁴⁵ *Idem.*, § 43

⁴⁶ Zagaria împotriva Italiei, §§ 33-35

din Convenție.⁴⁷

J. Concluzie

68. Jurisprudența Curții privind ședințele prin videoconferință are o importanță majoră, întrucât stabilește cadrul general pentru utilizarea acestei tehnologii și impune statelor să respecte normele referitoare la dreptul la un proces echitabil. Jurisprudența Curții rămâne un ansamblu de reflecții în continuă evoluție și prezintă anumite domenii în care îndrumări suplimentare ar putea ajuta statele să asigure implementarea ședințelor prin videoconferință în mod eficace și cu respectarea pe deplin a drepturilor.

69. În primul rând, jurisprudența Curții se concentrează în principal pe procedurile penale, neglijând adesea implicațiile potențiale ale videoconferințelor – atât pozitive, cât și negative – în alte contexte juridice. În plus, jurisprudența Curții evidențiază în principal potențialele deficiențe ale statelor pârâte, limitând astfel utilitatea acestora pentru cei interesați de o înțelegere mai largă a bunelor practici sau a abordărilor alternative. Mai mult, jurisprudența Curții este relativ succintă în ceea ce privește cerințele tehnologice specifice sau provocările asociate ședințelor prin videoconferință. Aspecte precum conexiunea la internet, calitatea camerelor de luat vederi sau preocupările legate de securitatea cibernetică – factori care ar putea influența în mod semnificativ echitatea procedurilor – nu sunt abordate în mod exhaustiv. În cele din urmă, jurisprudența Curții nu explorează în profunzime potențialele prejudecăți care ar putea apărea în cadrul ședințelor prin videoconferință, cum ar fi impactul participării virtuale asupra percepției judecătorilor în privința inculpaților sau martorilor. Această omisiune lasă o lacună substanțială în înțelegerea implicațiilor depline ale acestei tehnologii asupra dreptului la un proces echitabil.

K. Indicele jurisprudenței citate

CEDO, 25/10/2016, Arps împotriva Croației, cererea nr. 23444/12
CEDO, 27/11/2007, Ascitutto împotriva Italiei, cererea nr. 35795/02
CEDO, 02/10/2018, Bivolaru împotriva României nr. 2, cererea nr. 66580/12
CEDO, 09/11/2006, Golubev împotriva Rusiei (dec.), cererea nr. 26260/02
CEDO, 01/03/2016, Gorbunov și Gorbachev împotriva Rusiei, cererea nr. 43183/06+CEDO,
09/04/2009, Grigoryevskikh împotriva Rusiei, cererea nr. 22/03
CEDO, 19/10/2006, Hermi împotriva Italiei [GC], cererea nr. 18114/02
CEDO, 17/04/2018, Karachentsev împotriva Rusiei, cererea nr. 23229/11
CEDO, 14/03/2013, Krylov împotriva Rusiei, cererea nr. 36697/03
CEDO, 22/09/1994, Lala împotriva Țărilor de Jos, cererea nr. 14861/89
CEDO, 05/10/2006, Marcello Viola împotriva Italiei, cererea nr. 45106/04
CEDO, 27/06/2017, Medvedev împotriva Rusiei, cerere nr. 5217/06
CEDO, 18/12/2018, Murtazaliyeva împotriva Rusiei [GC], cerere nr. 36658/05
CEDO, 21/06/2011, Orlov împotriva Rusiei, cerere nr. 29652/04
CEDO, 02/11/2010, Sakhnovskiy împotriva Rusiei [GC], cerere nr. nr. 21272/03
CEDO, 27/11/2018, Sakhnovskiy împotriva Rusiei, cererea nr. 39159/12
CEDO, 22/04/2010, Sevastyanov împotriva Rusiei, cererea nr. 37024/02
CEDO, 14/01/2010, Shugayev împotriva Rusiei, cerere nr. 11020/03
CEDO, 26/06/2008, Shulepov împotriva Rusiei, cerere nr. 15435/03
CEDO, 23/02/1994, Stanford împotriva Regatului Unit, cerere nr. 16757/90
CEDO, 23/11/1993, Poitrimol împotriva Franței, cerere nr. 14032/88
CEDO, 01/03/2006, Sejdovic împotriva Italiei [GC], cererea nr. 56581/00
CEDO, 21/02/2017, Ulimayev împotriva Rusiei (dec.), cerere nr. nr. 23324/04

⁴⁷ Karachentsev împotriva Rusiei, §§ 50-54.

CEDO, 16/02/2016, Yevdokimov împotriva Rusiei, cerere nr. 27236/05
CEDO, 11/12/2018, Yudin împotriva Rusiei, cerere nr. 9904/09
CEDO, 27/11/2007, Zagaria împotriva Italiei, cererea nr. 58295/00

IV. Selecție de bune practici în materia ședințelor de judecată la distanță

70. Această selecție de bune practici reunește evoluțiile recente din statele membre și din țările terțe în ceea ce privește ședințele la distanță, structurate în conformitate cu Liniile directoare ale CEPEJ privind videoconferințele în procedurile judiciare. Aceste practici se bazează pe o infrastructură digitală și pe măsuri de securitate cibernetică mult îmbunătățite de la declanșarea pandemiei de COVID-19, garantând că ședințele la distanță sunt nu numai fezabile, ci și extrem de sigure și eficiente (a se vedea Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), Studiu tematic al CCJE privind lecțiile învățate ca urmare a pandemiei de COVID-19 și efectele acestora asupra administrării justiției, CCJE(2023)4, Strasbourg, 1 decembrie 2023).

A. Legislație îmbunătățită (Linia directoare 1)

71. De la pandemie, statele au depus eforturi semnificative pentru a îmbunătăți legislația privind ședințele la distanță, în special pentru a se alinia la principiile liniilor directoare CEPEJ. Dezvoltarea videoconferințelor trebuie să fie susținută de garanții specifice și norme procedurale care să asigure protecția drepturilor tuturor părților. În plus, unele proiecte de lege au fost criticate pentru nerespectarea statului de drept în contextul ședințelor la distanță (de exemplu, în Germania).

A.1. Extinderea dispozițiilor pentru a facilita participarea și observările de la distanță (Anglia și Țara Galilor)

72. Legea privind justiția penală din 2003 (CJA 2003) permite persoanelor care participă în proceduri penale să o facă de la distanță, utilizând „legături live”, în cazul în care acest fapt este în interesul justiției. Aceste dispoziții au fost modificate în mod semnificativ începând cu anul 2022, odată cu intrarea în vigoare a Legii cu privire la poliție, instanțe de judecată și condamnări. Noile măsuri recunosc importanța de a acorda instanțelor de judecată o mai mare flexibilitate în ceea ce privește utilizarea tehnologiei audio și video. Instanța poate emite, modifica sau revoca o dispoziție privind conexiunea live din proprie inițiativă sau la cererea unei părți la proces. O parte poate solicita modificarea sau revocarea unei dispoziții numai dacă au intervenit schimbări semnificative de circumstanțe de la emiterea sau ultima modificare a dispoziției.

Surse:

- Prezentare realizată de Claire Jukes – Senior Service Manager și Deputy Service Owner, HM Courts & Tribunals Service pentru seminarul ECN nr. 8 „Bune practici pentru ședințele de judecată la distanță”.
- <https://www.coe.int/en/web/cepej/european-cyberjustice-network-ecn->
- <https://www.aber.ac.uk/en/media/departmental/lawampcriminology/doc/Remote-Hearings-Post-Covid-%282%29-1.pdf>
- [Compilație de răspunsuri pentru Avizul nr. 26 al CCJE, „Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar”](#), Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 - Regatul Unit, pp. 275 – 276.
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/england-and-wales>

A.2. Consultări publice și legislație fundamentată pe „lecțiile învățate” (Scoția)

73. Odată cu relaxarea măsurilor de restricție, guvernul scoțian a tras învățăminte din această perioadă, lansând consultări publice cu privire la efectele legislației temporare și la modificările aduse procedurilor judiciare. S-a înregistrat un sprijin semnificativ pentru menținerea măsurilor introduse în legislația temporară și pentru continuarea utilizării ședințelor la distanță în cauze relevante. Noi reguli în instanțele de judecată au fost aprobate în iulie 2023. Consiliul scoțian

pentru justiție civilă (SCJC) a stabilit obiective menite să îmbunătățească accesul digital la informații și să utilizeze instrumente digitale pentru a îmbunătăți accesul la serviciile juridice. În mod special, Serviciul scoțian pentru instanțe și tribunale (SCTS) furnizează informații generale privind opțiunile de soluționare a litigiilor și link-uri către consilieri și profesioniști independenți care pot asista potențialii justițiabili, precum și informații tehnice și îndrumări privind instrumentele digitale utilizate de instanțe. SCTS s-a apropiat de aceste obiective, dovadă fiind dezvoltarea conținutului site-ului web care oferă consiliere și informații.

Surse:

- <https://www.lawscot.org.uk/news-and-events/legal-news/new-rules-confirm-remote-and-in-person-court-hearings/>
- <https://www.scotcourts.gov.uk/coming-to-court/access-to-virtual-hearings>
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/scotland>

A.3. Legislație menită să îmbunătățească utilizarea tehnologiei în procedurile judiciare (Italia)

74. În Italia, experiențele pozitive din timpul pandemiei legate de ședințele de judecată la distanță au condus la reforma legislativă din 2022, care vizează îmbunătățirea utilizării tehnologiei atât în procedurile civile, cât și în cele penale. Această reformă este inclusă în cadrul obiectivelor actualului Piano Nazionale di Ripresa e Resilienza (PNRR), care vizează scurtarea și eficientizarea procedurilor civile. Prin urmare, începând din ianuarie 2023, judecătorii pot dispune ca ședințele să se desfășoare (i) prin intermediul conexiunilor audio-video la distanță, atunci când nu este necesară prezența altor persoane decât avocații, părțile, procurorul și asistenții judecătorului; sau (ii) prin intermediul dosarului și al schimbului de înscrisuri. În ambele cazuri, părțile pot solicita judecătorului să organizeze ședința cu participarea fizică a părților.

Surse:

- Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), Studiu tematic al CCJE privind lecțiile învățate ca urmare a pandemiei de COVID-19 și efectele acestora asupra administrării justiției, CCJE(2023)4, Strasbourg, 1 decembrie 2023, p. 6 (nr. 21).
- <https://assets.hcch.net/docs/d5cead86-20f5-425f-a685-6df5b3b93b46.pdf>
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/italy>
- Compilație de răspunsuri pentru Avizul nr. 26 al CCJE "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 - Italia, pp. 145 - 146, 149.

A.4. Digitalizare continuă a sistemului judiciar (Țările de Jos)

75. Sistemul judiciar olandez lucrează la punerea în aplicare a „Basisplan digitalisering civiel recht en bestuursrecht” (Planul de bază pentru digitalizarea dreptului civil și administrativ). Acest plan vizează să facă sistemul judiciar accesibil în format digital pentru părțile litigante și reprezentanții legali în toate procedurile de drept civil și contencios administrativ. Utilizarea videoconferințelor în cauzele penale s-a extins semnificativ de la începutul pandemiei. Această practică a continuat și este considerată mai puțin împovărătoare pentru deținuți în multe cazuri.

Surse:

- <https://www.rechtspraak.-nl/SiteCollectionDocuments/basisplan-reset-digitalisering-civielen-bestuur-versie-1.0.pdf>
- <https://www.dji.nl/justitiabelen/onderwerpen/telehoren>
- <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Rechtspraak-in-Nederland/digitalisering-rechtspraak>
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/netherlands>
- Discursul lui Bart Jan van Ettehoven, Accesul la justiție în timpul și după pandemia de

corona virus: un schimb de opinii – limitări ale drepturilor omului, proceduri adoptate, lecții învățate, Seminarul judiciar anual 2021 al CEDO, Strasbourg, 10 septembrie 2021

A.5. Reforma regulilor privind videoconferințele în statul federal (Germania)

76. Parlamentul federal german a adoptat un proiect de lege pentru promovarea în continuare a utilizării videoconferințelor în cadrul audierilor orale. În conformitate cu noua legislație, secțiunea 128a din Codul de procedură civilă (ZPO) a suferit o modificare fundamentală a conceptului. Judecătorii au dobândit competența discreționară de a dispune participarea persoanelor fizice sau a tuturor părților prin transmisie video și audio. În cazul în care judecătorul dispune o ședință prin videoconferință, părțile pot solicita să fie scutite de această dispoziție, iar instanța trebuie să dea curs acestor cereri. Cu toate acestea, în cazul în care ambele părți solicită o ședință prin videoconferință, aceasta va deveni modalitatea implicită, limitând astfel puterea discreționară a judecătorului. Un prim proiect al noii legislații a introdus chiar necesitatea de a justifica orice respingere a acestor cereri, inclusiv opțiunea de a face apel (*sofortige Beschwerde*). Această măsură a distanțat sistemul judecătoresc, generând discuții importante cu privire la sfera de competență discreționară a judecătorilor în contextul ședințelor la distanță și a fost considerată pe scară largă ca fiind o declarație de neîncredere a puterii legislative față de judecători. Aceasta a fost respinsă în cadrul deliberărilor ulterioare și nu este inclusă în proiectul de lege final. În schimb, puterea discreționară a judecătorului a fost consolidată, întrucât proiectul de lege final prevede că o ședință la distanță ar trebui să aibă loc numai „în cazuri relevante și dacă resursele instanței o permit”. Proiectul de reformă a extins, de asemenea, utilizarea probelor obținute prin ședințe la distanță.

Surse:

- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/germany>
- <https://kpmg-law.de/en/law-to-promote-video-conferencing-technology-in-court-proceedings/>
- Prezentare realizată de Jan Spoenle – judecător, Curtea de Apel din Stuttgart, Germania, membru al CEPEJ-GT-CYBERJUST pentru seminarul ECN nr. 8 „Bune practici pentru ședințe de judecată la distanță”.
- <https://www.coe.int/en/web/cepej/european-cyberjustice-network-ecn->
- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, ”Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar”, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 – Germania, p. 117 – 118.

A.6. Regulament privind desfășurarea ședințelor la distanță (Croatia)

77. La începutul anului 2023, Croația a făcut un pas important către modernizarea sistemului său judiciar prin adoptarea Regulamentului privind desfășurarea ședințelor de judecată la distanță. Această nouă reglementare oferă un cadru cuprinzător pentru desfășurarea ședințelor de judecată și administrarea probelor prin instrumente la distanță. Introducerea acestui regulament face parte dintr-un efort mai amplu de digitalizare a sistemului de justiție civilă din Croația. Regulamentul prevede proceduri și cerințe specifice pentru desfășurarea ședințelor la distanță, printre care: 1) utilizarea dispozitivelor audio-video și a platformelor tehnice adecvate pentru desfășurarea ședințelor; 2) Linii directoare pentru prezentarea probelor în format electronic; 3) protocoale pentru asigurarea securității și integrității procedurilor la distanță.

Surse:

- https://rdd.gov.hr/UserDocImages/SDURDD-dokumenti/Strategija_Digitalne_Hrvatske_final_v1_EN.pdf
- Compilație de răspunsuri pentru Avizul nr. 26 al CCJE ”Avansând: utilizarea tehnologiei

de asistență în cadrul sistemului judiciar”, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 - Croația, prezentat de Duro Sessa, membru al CCJE
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/croatia>

A.7. Generalizarea utilizării ședințelor prin videoconferință în procedurile non-penale (Franța)

78. La sfârșitul anului 2021, Franța a adoptat o dispoziție în cadrul *Legii privind încrederea în instituția judiciară*, care a generalizat utilizarea videoconferințelor în procedurile non-penale. Noul articol L111-12-1 din *Codul de organizare judiciară* prevede astfel că „președintele instanței poate, înainte de pronunțarea hotărârii în cauze non-penale, din motive legitime, să autorizeze o parte, un martor, un expert sau orice altă persoană citată care a solicitat în mod expres acest lucru să fie audiată prin mijloace audio-video în timpul ședinței sau a examinării”. Un decret adoptat în ianuarie 2022 precizează condițiile de utilizare a ședințelor la distanță. Președintele instanței poate autoriza acest lucru dacă sunt îndeplinite anumite condiții, printre care respectarea principiului contradictorialității, calitatea transmisiunii, confidențialitatea schimburilor de date și respectarea demnității și a caracterului solemn al procedurii.

Surse:

- https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000044557655
- https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000045086197

B. Accent pe accesibilitate (Linia directoare 5)

B.1. Îmbunătățirea eficienței și flexibilității în sala de judecată (Anglia și Țara Galilor)

79. Ședința virtuală organizată în Anglia și Țara Galilor este în prezent concepută pentru a îmbunătăți accesibilitatea prin procese simplificate. Această abordare are scopul de a reduce timpul de așteptare și de a contribui la soluționarea mai rapidă a cauzelor. Ghidul utilizatorului este accesibil online. Printre altele, platformele de audiere virtuală includ verificări ale funcționalității camerei și microfonului, precum și teste de conexiune integrate care se execută în timp ce se redă un videoclip de îndrumare pentru utilizator. Utilizatorii sunt avertizați când ședința este pe punctul de a începe, ceea ce le permite să se pregătească și să se alăture prompt. Această abordare proactivă minimizează potențialele întârzieri care ar putea apărea dacă participanții ar fi distrași sau nepregătiți. Când judecătorul sau grefierul inițiază ședința apăsând butonul „începe ședința”, toți participanții, cu excepția martorilor, sunt introduși automat în sesiune. Judecătorul și grefierul pot vizualiza lista participanților pentru a verifica cine este conectat și pregătit pentru ședință. Acest lucru le permite să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la ora optimă de începere, sporind eficiența și asigurând un debut fără obstacole a procedurilor.

Surse:

- Prezentare realizată de Claire Jukes – Senior Service Manager și Deputy Service Owner, HM Courts & Tribunal Service pentru seminarul ECN nr. 8 „Bune practici pentru ședințele de judecată la distanță”.
- <https://www.coe.int/en/web/cepej/european-cyberjustice-network-ecn->

B.2. Puncte de acces dedicate în cadrul instituțiilor publice (Suedia)

80. În Suedia, instanțele au dezvoltat propriul sistem de videoconferință ca alternativă la sistemele disponibile în comerț, pentru a garanta o comunicare sigură și fiabilă în timpul procedurilor judiciare. Dacă o persoană fizică nu poate participa la o videoconferință de acasă, aceasta poate participa la ședința de judecată dintr-o sală separată din instanța de judecată sau de la o altă autoritate publică care poate asigura accesul la sistemul de videoconferință. Astfel se garantează că toate părțile pot participa la procesul judiciar, indiferent de capacitățile tehnice

personale.

Surse:

- <https://pub.norden.org/temanord2022-518/>
 - <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/sweden>
- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 - Suedia, pp. 249 - 250.

B.3. Birou virtual pentru interacțiune digitală (Spania)

81. Interfața virtuală pentru interacțiune digitală (EVID) oferă funcționarilor publici diverse funcționalități pentru gestionarea videoconferințelor. În 2022, EVID a beneficiat de numeroase îmbunătățiri funcționale, cum ar fi posibilitatea de a semna documente în timpul videoconferințelor și un sistem de identificare electronică care nu este criptografic. Proiectul de lege privind eficiența digitală a serviciilor publice de justiție introduce reglementări mai specifice. Acesta impune administrațiilor publice să furnizeze sisteme de videoconferință care să asigure compatibilitatea, interoperabilitatea și conformitatea cu reglementările privind protecția datelor. În plus, proiectul de lege introduce noi concepte, cum ar fi punctele de acces securizate (dispozitive care îndeplinesc anumite cerințe tehnologice) și locurile securizate (spații care, pe lângă cerințele tehnologice, dispun de funcționari publici care asistă părțile și asigură securitatea și autonomie în declarații).

Surse:

- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 – Spania, pp. 240, 245.

B.4. Implementarea „ghișeelor” pentru diversificarea accesului (SUA)

82. Recunoscând provocarea cu care se confruntă unii justițiabili în ceea ce privește tehnologia, instanțele din New York au implementat „ghișee” în cadrul instanțelor de judecată pentru a sprijini justițiabilii care participă la proceduri la distanță, oferindu-le acces la echipamentele și asistența necesare. Instanțele din New York și-au extins raza de acțiune prin stabilirea de parteneriate cu clădiri guvernamentale, biblioteci, centre comunitare și biserici pentru a instala „ghișee” suplimentare. Aceste locații comunitare servesc ca extensii ale Rețelei de acces la instanțele virtuale (VCAN), cu scopul de a furniza tehnologie accesibilă și servicii de asistență justițiabililor din diverse cartiere și comunități.

Surse:

- <https://www.nycourts.gov/LegacyPDFS/press/pdfs/NYCcourtsPandemicPracticesReport.pdf>
- <https://remotecourts.org/>

B.5. Ghizi tehnici pentru justițiabili fără reprezentare juridică (Canada)

83. Liniile directoare canadiene recomandă instanțelor să desemneze un membru al personalului instanței în calitate de „ghid tehnic” pentru a asista în mod activ părțile litigante, în special cele care nu beneficiază de reprezentare juridică, în depășirea dificultăților tehnice. Membrul personalului desemnat în acest scop ar trebui să fie instruit în ceea ce privește cerințele de accesibilitate și să cunoască bine platforma de ședințe virtuale utilizată de instanță. În cazurile în care un participant are un handicap care necesită tehnologie de asistență, instanțele ar trebui să se asigure că aceasta se consultă din timp cu persoana de contact.

Surse:

- <https://www.fja.gc.ca/COVID-19/Virtual-Hearings-Operational-Considerations-Audiences-Virtuelles-Enjeux-Operationnels-eng.html>

B.6. Accesul la justiție al grupurilor vulnerabile (Kenya)

84. În Kenya, protecția justițiabililor vulnerabili (copii, persoane cu handicap, vârstnici, minorități, comunități marginalizate, persoane sărace, femei însărcinate, victime ale violenței fizice și persoane aflate în custodie) este o prioritate în toate procedurile judiciare și în toate instanțele. Recunoscând obstacolele individuale cu care se pot confrunta aceste grupuri, sistemul judiciar a înființat centre de asistență electronică în fiecare instanță superioară. Aceste centre de asistență electronică constituie resurse vitale, special concepute pentru a ajuta justițiabilii vulnerabili în accesarea platformelor TIC utilizate în cadrul procedurilor judiciare. Acestea oferă asistență, cum ar fi îndrumări privind utilizarea eficientă a instrumentelor digitale, rezolvarea problemelor tehnice și asigurarea adaptărilor necesare pentru a facilita participarea acestora la procedurile judiciare.

Surse:

- <http://kenyalaw.org/kl/index.php?id=11536>

B.7. Inițiativa „Judecătorul te ascultă” și „Chatbot PJ” (Peru)

85. Instanțele din Peru au implementat instrumentul denumit „*El Juez te Escucha*” („Judecătorul te ascultă”), care permite părților și avocaților acestora să programeze interviuri, cu prezență fizică sau virtuală, cu judecătorii responsabili de procedurile judiciare. Recent, utilizarea instrumentului „*El Juez te Escucha*” a devenit și mai flexibilă. Judecătorii acordă adesea interviuri fără a programa o ședință prin intermediul acestui instrument. Concomitent, puterea judecătorească din Peru a implementat sistemul de mesagerie instantanee „*Chatbot PJ*”, care oferă informații sau răspunsuri automate cu privire la serviciile sistemului judiciar prin intermediul unor platforme tehnologice ușor accesibile.

Surse:

- <https://busquedas.elperuano.pe/dispositivo/NL/1937066-2>
- <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=f8d736d3-e051-4b90-bd3f-5848cac3bd1c>
- <https://prensaperu.pe/2021/12/31/poder-judicial-presenta-proyectos-de-innovacion-tecnologica-para-mejorar-los-servicios-de-justicia-y-la-atencion-a-los-usuarios/>
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/peru>

C. Cazuri de imigrare (Linia directoare 8)

C.1. Ședințele la distanță în cazuri de imigrare și azil (Suedia)

86. Suedia a introdus ședințe la distanță pentru cauzele de imigrare și azil, ceea ce accelerează procesul, reduce numărul de cauze pendinte și menține echitatea procedurală și accesul la justiție pentru toate părțile implicate.

Surse:

- <https://www.migrationsverket.se/English/About-the-Migration-Agency/New-paths/2020/2020-03-25-Remote-hearings.html>

C.2. Acordul dintre avocați și instanțe privind ședințele video în cazurile de azil (Franța)

87. În Franța, organizațiile de avocați și-au exprimat în 2018 dezacordul cu privire la organizarea de ședințe video pentru solicitanții de azil, care sunt persoane deosebit de vulnerabile. După câteva luni de discuții și negocieri, Curtea Națională de Azil și organizațiile de avocați au încheiat un acord cu privire la condițiile de implementare a ședințelor video pentru examinarea contestațiilor

solicitanților de azil. Acordul, prezentat într-un ghid practic, include principiul consimțământului solicitantului de azil pentru ședințele video, prezența interpretului alături de solicitant, cu excepția cazurilor în care acest lucru este absolut imposibil, instruirea tuturor participanților în utilizarea videoconferinței, principiile și metodele de înregistrare în fiecare etapă a ședinței și monitorizarea periodică a acestui sistem de către un comitet director format din reprezentanți ai CNDA, ai profesiilor juridice, precum și interpreți, medici și experți în domeniul audiovizualului. Datorită acestui acord, ședințele video au putut începe în 2021 la Lyon și Nancy.

Surse:

- <http://www.cnda.fr/La-CNDA/Actualites/Les-video-audiences-vont-etre-deployees-debut-2021>

D. Identificare (Linia directoare 10)

88. Există numeroase metode pentru a consolida verificarea identității participanților, dincolo de prezentarea unui act de identitate sau a pașaportului în fața unei camere video. Aceste metode sunt concepute pentru a spori securitatea și a verifica autenticitatea persoanelor implicate în ședințele la distanță. Prin introducerea practicilor de verificare a identității, instanțele pot reduce riscul accesului neautorizat, pot proteja informațiile sensibile și pot menține credibilitatea procedurilor judiciare online.

D.1. Verificarea digitală a identității (Estonia)

89. Sistemul avansat de identitate digitală al Estoniei (ID-kaart, Mobii-ID și Smart-ID) este utilizat pe scară largă pentru autentificarea securizată. În cadrul ședințelor la distanță, participanții își pot verifica identitatea și semna documentele în format digital, asigurând un nivel ridicat de securitate și încredere în proces. Această verificare digitală a identității este unică și bine integrată în sistemul de drept.

Surse:

- <https://pub.norden.org/temanord2022-518/>
- ID-kaart (carte de identitate): <https://www.id.ee/en/>
- Mobii-ID: [ID.ee - Mobile-ID]: <https://www.id.ee/en/article/mobile-id-2/>
- Smart-ID: [Smart-ID] (<https://www.smart-id.com/>)
- <https://www.kohus.ee/en>

D.2. Semnături digitale (Ucraina)

90. Sistemul unificat de informații judiciare și telecomunicații din Ucraina include videoconferințe, care permit participanților la proces să participe la ședințele de judecată de la distanță. Sistemul este protejat împotriva accesului neautorizat prin utilizarea semnăturilor digitale. Pentru a preveni accesul neautorizat la ședințele virtuale, utilizatorii trebuie să fie autorizați de instanță pentru a participa la o videoconferință. Asistentul judecătorului activează de obicei această opțiune în subsistemul E-cabinet, la care au acces numai utilizatorii înregistrați cu o semnătură digitală. În cazul în care partea în cauză participă la videoconferință în afara sediului instanței, participarea se realizează utilizând mijloacele tehnice proprii și semnătura digitală.

Surse:

- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 - Ucraina, pp. 262 - 267.
- <https://ajee-journal.com/new-steps-of-digitalisation-of-civil-justice-in-ukraine>
- <https://en.unba.org.ua/activity/news/8332-how-to-register-an-electronic-cabinet-in-the->

D.3. Sistemul național de identificare digitală (Austria)

91. Semnătura digitală este utilizată pe scară largă în Austria. Austria a introdus recent un sistem avansat de identificare digitală numit ID Austria, care poate fi utilizat pentru cereri adresate instanțelor judecătorești. Acesta reprezintă o evoluție a semnăturii mobile (*Handy-Signatur*) și a cărții de identitate (*Bürgerkarte*). ID Austria permite utilizatorilor să își verifice identitatea atunci când utilizează servicii publice online.

Surse:

- <https://www.oesterreich.gv.at/en/id-austria.html>
- https://www.digitalaustria.gv.at/eng/insights/E-Gov-A-Z_EN/Key-technologies/ID-Austria.html
- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 - Austria

D.4. Credențiale SingPass (Singapore)

92. Sistemul de justiție civilă din Singapore a introdus pe scară largă sistemele și tehnologiile digitale. Platforma *eLitigation* este accesibilă numai prin intermediul datelor de autentificare *SingPass*, care reprezintă o identitate digitală de încredere pentru acces facil și sigur, utilizată de toți rezidenții din Singapore. *SingPass* este gestionat de Agenția Guvernamentală pentru Tehnologie (*GovTech*) și este unul dintre cele opt proiecte naționale strategice care stau la baza viziunii *Singapore Națiune Smart*.

Surse:

- <https://sso.agc.gov.sg/SL-Supp/S914-2021/>
- <https://www.judiciary.gov.sg/singapore-international-commercial-court/forms-and-services/electronic-filing-service>
- <https://assets.hcch.net/docs/de65609a-9c97-49fd-a398-bab7a1a9106c.pdf>
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/singapore>

E. Publicitate și înregistrare (Linii directoare 12 și 13)

93. Instanțele utilizează în prezent diverse instrumente pentru a asigura publicitatea și înregistrarea ședințelor la distanță, în condițiile articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Acestea au clarificat metodele și normele de acces al publicului și al mass-media la ședințele virtuale, asigurând un echilibru între accesul liber și confidențialitatea și siguranța participanților. În multe jurisdicții, garanțiile suplimentare includ înregistrarea prealabilă, linkuri personalizate și protejate prin parolă, precum și declarații sau angajamente din partea participanților și a observatorilor de a nu înregistra sau difuza procedurile. Printre bunele practici se numără transmisiunea în direct a procedurilor judiciare pentru a asigura accesul publicului în timp real, crearea de portaluri dedicate instanțelor, unde înregistrările pot fi accesate online, și acordarea unui acces special mass-media pentru o relatare corectă. În clădirile instanțelor sunt amenajate săli de vizionare publică și sunt puse la dispoziție înregistrări audio ale ședințelor. Stenogramele sunt puse la dispoziția publicului, iar înregistrările sunt păstrate în siguranță, fiind utilizate soluții de stocare *cloud* securizate. Platformele avansate de săli de judecată virtuale reproduc experiența fizică a sălii de judecată, inclusiv funcțiile de înregistrare și difuzare. Notificările publice prin intermediul site-urilor web ale instanțelor, al rețelelor sociale și al mass-media tradiționale asigură informarea publicului cu privire la ședințele la distanță. Aceste instrumente mențin în mod colectiv transparența, accesibilitatea și responsabilitatea în procesul de

judecată.

E.1. Observarea la distanță (Anglia și Țara Galilor)

94. La 28 iunie 2022, secțiunea 85A din Legea privind instanțele judecătorești din 2003 și Regulamentul privind observarea și înregistrarea de la distanță (judecătorii și tribunale) din 2022 („Regulamentul”) au intrat în vigoare. Aceste dispoziții permit observarea de la distanță a procedurilor în orice judecătorie, tribunal sau organism care exercită puterea judecătorească a statului. Ca urmare a acestor dispoziții, este legală utilizarea transmisiilor video/audio în direct pentru a transmite procedurile către public și/sau presă. Președintele instanței supreme și președintele senior al tribunalelor au emis un ghid practic pentru a ajuta funcționarii din întregul sistem judiciar să înțeleagă și să aplice noua lege („Ghidul practic”). Participanții vor primi un avertisment că ședința va fi înregistrată în sala de așteptare virtuală. Înregistrările sunt disponibile la cerere din partea unui participant/publicului larg/mass-media. Înregistrările pot fi furnizate numai cu aprobarea instanței.

Surse:

- <https://www.judiciary.uk/guidance-and-resources/practice-guidance-on-remote-observation-of-hearings-new-powers/>
- Prezentare realizată de Claire Jukes – Senior Service Manager și Deputy Service Owner, HM Courts & Tribunal Service pentru seminarul ECN nr. 8 „Bune practici pentru ședințele de judecată la distanță”.

E.2. Linii directe pentru publicitatea ședințelor la distanță (Canada)

95. Biroul Comisarului pentru Afaceri Judiciare Federale din Canada oferă linii directe privind publicitatea ședințelor de judecată la distanță. Acesta reamintește instanțelor că, prin informarea publicului cu privire la proceduri, mass-media contribuie la diseminarea pe scară largă a informațiilor și la consolidarea încrederii publicului în sistemul judiciar. Prin urmare, în cazul în care există restricții privind numărul de persoane care pot participa la proceduri în mod virtual, similar cu participarea fizică, instanțele ar trebui să se asigure că există locuri disponibile pentru mass-media acreditată/recunoscută. Acesta adaugă că punerea la dispoziția mass-mediei acreditate/recunoscute a înregistrărilor audio ale procedurilor judiciare după o ședință de judecată poate contribui, de asemenea, la respectarea principiului publicității ședințelor de judecată. În acest sens, documentul face referire la linii directe locale, cum ar fi Notificarea către mass-media acreditată privind accesul la procedurile judiciare provinciale în timpul COVID-19 și angajamentul mass-media acreditate din Columbia Britanică sau Formularul de cerere/angajament către instanță pentru accesul la înregistrările digitale ale instanțelor din Ontario, care se aplică atât instanțelor ierarhic superioare, cât și instanțelor provinciale și se extinde la părțile interesate din afara mass-media, inclusiv părțile litigante și publicul larg.

Surse:

- <https://www.fja.gc.ca/COVID-19/Virtual-Hearings-Operational-Considerations-Audiences-Virtuelles-Enjeux-Operationnels-eng.html>

E.3. Înregistrarea digitală a ședințelor: sistemul e-Record (Polonia)

96. Instanțele poloneze utilizează un sistem e-Record, ce reprezintă un sistem complex de înregistrare audio-video digitală utilizat în cadrul procedurilor judiciare. Acest sistem garantează că toate ședințele, inclusiv cele la distanță, sunt înregistrate cu acuratețe și pot fi revăzute ulterior, sporind transparența și acuratețea procesului de judecată. Sistemul e-Record este deosebit de util pentru ședințele la distanță, deoarece oferă o înregistrare completă și sigură a procedurilor. Peste 2 500 de săli de judecată din Polonia au fost dotate cu echipamente audio și video digitale pentru

înregistrarea ședințelor de judecată. Peste 9,2 milioane de ședințe au fost deja înregistrate în acest mod. Părțile la dosar și alți participanți pot accesa înregistrarea ședinței prin intermediul portalului de informații al instanțelor. Înregistrările servesc, de asemenea, ca procese-verbale electronice ale ședințelor de judecată, fapt ce scurtează semnificativ durata ședințelor și îmbunătățește calitatea acestora.

Surse:

- <https://www.polskacyfrowa.gov.pl/en/site/learn-more-about-the-programme/search-through-the-projects/good-examples-of-eu-funded-projects/trial-recording/>
- <https://assets.hcch.net/docs/360c61cb-331c-4537-b830-4e0697febcbf.pdf>
- Inițiativă multidimensională pentru îmbunătățirea videoconferințelor transfrontaliere „Handshake”, fluxul de lucru 1a, D1a Cazuri de utilizare în domeniul judiciar cu beneficii semnificative ale videoconferințelor transfrontaliere, p. 17.
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/poland>

E.4. Opțiuni de streaming pentru ședințele de judecată (Norvegia)

97. Curtea Supremă din Norvegia a sporit utilizarea opțiunilor de *streaming* (difuzare online) pentru ședințele de judecată desfășurate în cadrul acesteia, în special pentru cauzele importante. În plus, în temeiul Legii norvegiene privind procedura civilă, instanțele sunt obligate să înregistreze ședințele de judecată, atât cu echipamente audio, cât și video. Principalul obiectiv al acestei reglementări este de a documenta cauza și de a facilita procedurile în fața Curții de Apel.

Surse:

- <https://www.domstol.no/en/supremecourt/news/2024/streaming-of-hearings-in-the-supreme-court/>
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/norway>

E.5. Prevenirea înregistrării, publicării sau difuzării neautorizate (Canada)

98. Biroul Comisarului pentru Afaceri Judiciare Federale din Canada oferă linii directoare privind înregistrarea, publicarea sau difuzarea neautorizată a ședințelor de judecată la distanță. Pentru a descuraja astfel de activități, liniile directoare recomandă instanțelor să informeze în mod clar participanții virtuali cu privire la regulile aplicabile, în prealabil și la începutul ședinței. Aceasta include orice interdicție privind înregistrarea audio sau video sau realizarea de fotografii, cu excepția cazului în care instanța autorizează acest lucru. Biroul furnizează, de asemenea, exemple de declarații în acest sens. Mai mult, Biroul recomandă includerea unei clauze de responsabilizare în confirmările de înregistrare sau în alte documente care oferă acces la o ședință de judecată. Această clauză de responsabilizare trebuie să precizeze că, prin participarea la o procedură virtuală, persoana recunoaște și acceptă să respecte regulile de acces ale instanței. Se recomandă instanțelor să furnizeze hyperlink-uri către orice politici, avize sau instrucțiuni practice aplicabile și să solicite participanților să confirme acceptarea regulilor de acces făcând clic pe un link la conectarea la platforma virtuală sau declarând că conectarea implică acceptarea regulilor.

Surse:

- <https://www.fja.gc.ca/COVID-19/Virtual-Access-Trial-Courts-Acces-virtuel-tribunaux-eng.html>
- <https://www.fja.gc.ca/COVID-19/pdf/Virtual-Access-Trial-Courts.pdf>

E.6. Înregistrarea publică pentru asistarea la ședința prin videoconferință (Elveția)

99. În Elveția, Ordonanța privind utilizarea mijloacelor electronice pentru transmiterea audio și video în procedurile civile (OMETr) prevede modalități de respectare a principiului publicității în

cazul ședințelor video. Instanța poate permite publicului să urmărească transmisia audio și video în două moduri: fie în instanță (de exemplu, pe un ecran mare), fie în alt loc, prin conectarea la videoconferință sau teleconferință prin mijloace electronice. Persoanele care doresc să asiste la videoconferință sau teleconferință trebuie să se înscrie într-o listă. Înregistrarea trebuie transmisă instanței cu cel puțin trei zile lucrătoare înainte de actul procedural, pentru a permite acestuia să ia măsurile necesare. Instanța furnizează persoanelor înregistrate informațiile necesare cu cel puțin o zi lucrătoare înainte de actul procedural. Acestea includ în principal informații privind accesul pentru participarea online. În cazul în care publicul este prezent în sala de judecată, instanța informează cu privire la ora și locul transmisiunii. Instanța informează, de asemenea, părțile interesate cu privire la interdicția de a transmite informații privind accesul către terți neautorizați sau de a le permite acestora să urmărească transmisiunea în orice alt mod.

Surse:

- <https://www.newsd.admin.ch/newsd/message/attachments/86044.pdf>

F. Martori și experți (Liniile directoare 14 și 15)

100. Statele pun în aplicare soluții inovatoare și sigure pentru a facilita depunerea declarațiilor la distanță atât de către experți, cât și de către martori. Aceste soluții includ tehnologii avansate pentru a asigura integritatea, confidențialitatea și fiabilitatea declarațiilor la distanță, abordând provocările logistice și îmbunătățind accesibilitatea la procedurile judiciare.

F.1. Evitarea revictimizării și protejarea siguranței (Slovenia)

101. Victimele sau martorii vulnerabili pot depune declarații sau mărturii dintr-un loc situat în afara sălii de judecată pentru a evita revictimizarea sau pentru a-și asigura siguranța. În Slovenia, instanțele numesc de obicei un expert judiciar, adesea un psiholog clinician, care interviează copiii victime în camere adaptate copiilor din centrele de asistență socială. Aceste interviuri sunt înregistrate, iar o legătură video conectează o altă cameră din cadrul centrului de asistență socială sau sala de judecată, permițând astfel protejarea drepturilor suspectului. Judecătorii, procurorii și avocații pot trimite expertului întrebări suplimentare pentru copil prin intermediul internetului. Slovenia organizează, de asemenea, cursuri de formare multidisciplinare pentru experți din diverse domenii care sunt implicați în interviuarea copiilor în camere adaptate copiilor, utilizând conexiuni video. Se recomandă ca toate interviurile cu persoane vulnerabile să fie efectuate într-un mediu adaptat copiilor și să fie înregistrate.

Surse

- Inițiativă multidimensională pentru îmbunătățirea videoconferințelor transfrontaliere „Handshake”, fluxul de lucru 1a, D1a Cazuri judiciare cu beneficii semnificative ale videoconferințelor transfrontaliere, p. 33.

F.2. Tratarea declarațiilor copiilor (Finlanda)

102. Finlanda a implementat declarațiile la distanță și practicile adaptate copiilor în cadrul procedurilor penale, în special pentru martorii vulnerabili. Această abordare combină elemente ale „modelului nordic” cu tehnologia modernă pentru a avea un proces judiciar mai uman și mai eficient. Utilizarea declarațiilor la distanță prin intermediul unei legături video a devenit din ce în ce mai frecventă, în special în cazurile care implică martori vulnerabili, cum ar fi copiii și victimele infracțiunilor privind viața sexuală. Această practică are multiple scopuri: 1) Protecția martorilor: protejează persoanele vulnerabile de potențialele traume asociate cu înfățișarea în instanță; 2) Eficiență: declarațiile la distanță asigură colectarea probelor în timp util și în mod eficient; 3) Integrarea în procesele judiciare: utilizarea tehnologiei video în aceste scopuri este bine stabilită și integrată în sistemul juridic finlandez.

Surse:

- https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2463073/the_nordic_model.pdf?sequence=1
- <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1498923/FULLTEXT01.pdf>

F.3. Identitatea martorilor sau a martorilor experți (Republica Cehă)

103. Regulamentul ceh de procedură civilă permite obținerea probelor prin videoconferință, dând posibilitate martorilor și experților să depună declarație fără a fi prezenți fizic. Pentru a rezolva problema verificării identității persoanei aflate în fața camerei, regulamentul prevede ca un angajat al instanței să confirme identitatea martorilor sau a experților. Părțile implicate în procedură au dreptul să fie prezente în timpul colectării probelor și pot ridica obiecții cu privire la calitatea transmiterii audio sau video. Un sondaj a evidențiat faptul că profesioniștii de înaltă calificare, cum ar fi experții medicali sau medico-legali, nu au adesea timp să se deplaseze în instanță din cauza naturii exigente a activității lor, videoconferința fiind o soluție practică în acest caz.

Surse:

- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/czech-republic>
- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 – Republica Cehă

F.4. Experiență solidă în audierea martorilor și a experților (Austria)

104. Austria a instituit utilizarea sistemelor de videoconferință în procedurile civile și penale, inclusiv pentru audierea martorilor, părților, experților și interpreților. Tehnologia videoconferinței permite judecătorilor să interogheze persoanele la o instanță situată cel mai aproape de domiciliul acestora și dotată cu sistemul necesar. Pentru a programa ședințele prin videoconferință, judecătorii pot utiliza o bază de date de rezervare a sălilor disponibilă prin intranet, care notifică automat persoana responsabilă de videoconferință prin e-mail.

Surse:

- Inițiativă multidimensională pentru îmbunătățirea videoconferințelor transfrontaliere „Handshake”, fluxul de lucru 1a, D1a Cazuri de utilizare judiciară cu beneficii semnificative ale videoconferințelor transfrontaliere, p. 15-16.

F.5. Ședințele la distanță în cauze civile în instanțele civile (Hong Kong)

105. Sistemul judiciar din Hong Kong a introdus Judecătoria Tehnologică pentru a spori eficiența și eficacitatea serviciilor de asistență a instanței. Judecătoria Tehnologică este dotată cu diverse echipamente, inclusiv echipamente de videoconferință pentru ca martorii să poată depune declarație de la distanță și echipamente multimedia pentru a permite prezentarea probelor în diferite forme. În plus, este disponibil și un sistem de televiziune cu circuit închis pentru audierea martorilor vulnerabili. Părțile și reprezentanții lor legali pot consulta un tutorial video care demonstrează modul în care se desfășoară ședințele la distanță (cu ajutorul echipamentelor de videoconferință), în special declarațiile martorilor de la distanță.

Surse:

- https://www.judiciary.hk/en/court_services_facilities/tech crt.html
- https://www.judiciary.hk/en/court_services_facilities/video.html
- <https://www.hklawsoc.org.hk/en/Support-Members/Use-of-IT-in-Court>
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/hong-kong>

G. Administrarea probelor (Linia directoare 16 – 18)

106. Statele utilizează soluții securizate avansate pentru obținerea probelor la distanță, asigurând integritatea, confidențialitatea și siguranța procedurilor. Aceste inovații depășesc provocările logistice, facilitând accesul la procedurile juridice și stabilind noi standarde de siguranță. Cu toate acestea, obținerea probelor transfrontaliere rămâne a fi problematică.

G.1. Tehnologia blockchain pentru documentare securizată (Liechtenstein)

107. În cazul ședințelor la distanță, tehnologia *blockchain* asigură integritatea și securitatea documentelor și probelor prezentate. Utilizarea tehnologiei *blockchain* garantează că documentele nu pot fi falsificate odată ce au fost prezentate ca probe, oferind un plus de securitate și încredere în procedurile judiciare la distanță.

Surse:

- <https://www.globallegalinsights.com/practice-areas/blockchain-laws-and-regulations/liechtenstein/>
- <https://www.albanylawreview.org/article/75407.pdf>
- <https://www.liechtensteinusa.org/index.php/article/promoting-best-practices-and-protections-in-blockchain-technology>
- <https://practiceguides.chambers.com/practice-guides/blockchain-2024/liechtenstein/trends-and-developments/O17311>

H. Interpreți (Linia directoare 19-20)

108. Progresele digitale în procedurile judiciare și interpretare se concentrează pe asigurarea accesului deplin al judecătorilor, interpreților și participanților la conținutul audio și video. Acest fapt este esențial pentru menținerea echității și accesibilității în cadrul ședințelor la distanță, comparabil cu procesele tradiționale cu prezență fizică. Se depun eforturi pentru a integra tehnologii avansate, precum instrumente de transcriere și traducere bazate pe inteligență artificială, în cadrul ședințelor la distanță.

H.1. Interpretarea în procedura de azil (Agenția Europeană pentru Azil EUAA)

109. Ghidul practic privind interpretare în procedura de azil, elaborat cu contribuția experților din țările UE și din țările terțe, oferă îndrumări esențiale pentru interpretarea la distanță. Acesta subliniază faptul că interpretarea la distanță necesită metode specifice și prezintă provocări unice. Deși interpretarea cu prezență fizică este, în general, preferată și recomandată, este esențial să se pregătească toate echipamentele necesare cu mult înaintea interviurilor la distanță. De asemenea, este important să se convină în prealabil cu interpretul asupra metodelor și protocoalelor de comunicare de rezervă pentru a rezolva eventualele probleme tehnice sau de conexiune. Asigurarea unei comunicări audio clare în timpul ședințelor la distanță este esențială, similar standardelor așteptate în interacțiunile față în față. Dacă există probleme cu auzirea sau vederea participanților, este esențial să se informeze imediat interpretul. De exemplu, poate fi utilă programarea unor pauze mai frecvente în timpul ședințelor la distanță, dacă este posibil. În plus, este important să se verifice în mod regulat înțelegerea informațiilor de către solicitant pe parcursul ședinței. Luarea de note cuprinzătoare și stabilirea de protocoale cu interpreții pentru rezolvarea eventualelor probleme poate contribui la buna desfășurare a procedurilor. Dacă apar probleme în timpul ședinței, este esențial să se comunice prompt cu interpreții și să se pună în aplicare soluțiile convenite în prealabil. Această abordare proactivă contribuie la menținerea fiabilității și eficacității interpretării la distanță, asigurând accesul echitabil și respectarea echității procedurale.

Surse:

- Ghid Practic de interpretare în procedura de azil, februarie 2024, https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2024-02/2024-Practical-Guide-Interpretation-Asylum-Procedure-EN_0.pdf
- <https://research.aber.ac.uk/en/publications/report-remote-hearings-post-covid>

H.2. Linii directoare privind regulile de denumire și cerințele tehnice (Canada)

110. Curtea pentru infracțiuni provinciale din Leeds și Grenville, Ontario, utilizează Zoom pentru servicii de interpretare la distanță. Interpreții participă la ședințele virtuale prin videoconferință pentru a furniza servicii de interpretare, respectând linii directoare specifice privind reguli de denumire și cerințe tehnice. Platforma permite interpreților să asigure traducerea în timp real fără a fi fizic prezenți în sala de judecată. Se utilizează aplicații software personalizate care permit tranziția ușoară între limbi. Există opțiuni pentru servicii de interpretare programate și la cerere, precum și asistență pentru diverse moduri de interpretare, inclusiv interpretare consecutivă și simultană, compatibilitate cu interpretarea limbajului vorbit și a limbajului semnelor.

Surse:

- <https://www.leedsgrenville.com/en/government/resources/Documents/POA/Interpreter-Guide-for-Remote-Hearings.pdf>

H.3. Prezența fizică a interpretului lângă solicitant (Franța)

111. În Franța, prezența fizică a interpretului lângă solicitant în timpul unei audieri video a Curții Naționale de Azil este regula generală. Absența interpretului lângă solicitant trebuie să fie excepțională și justificată de imposibilitatea absolută de a asigura un interpret în limba solicitantului care să poată fi prezent fizic alături de acesta. Numai în această situație, interpretul trebuie să fie prezent în sala în care se află instanța.

Surse:

- https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000042775942/2021-05-01
- <http://www.cnda.fr/content/download/176710/1742484/version/2/file/Vademecum%20et%20annexes.pdf>

I. Finanțare publică și resurse corespunzătoare (Linia directoare 32)

112. Multe state au majorat finanțarea publică și resursele pentru a facilita utilizarea eficientă a videoconferințelor în cadrul procedurilor judiciare. În special, au fost create platforme publice uniforme și naționale de TIC/VC. Aceste platforme pot include funcționalități precum depunerea online a cererilor de chemare în judecată sau a documentelor probatorii, schimbul de documente între angajații instanțelor și părți și organizarea de ședințe de judecată la distanță.

I.1. Proiectul „Via Video” (Ungaria)

113. În Ungaria, proiectul Via Video a facilitat implementarea unui sistem național de ședințe la distanță. În prezent, toate instanțele districtuale, superioare, curțile de apel regionale și Curia sunt dotate cu echipamente de telecomunicații, care permit accesul la videoconferințe în toate clădirile instanțelor. Digitalizarea procedurilor judiciare în Ungaria se realizează în cadrul proiectului „Tribunalul digital”, care vizează îmbunătățirea rapidității și eficienței administrării justiției. Acesta include digitalizarea documentelor judiciare, accesul electronic la dosarele judiciare, dezvoltarea unui motor de căutare pentru colecția de hotărâri judecătorești utilizând inteligența artificială și disponibilitatea registrelor publice prin transfer automat de informații.

Surse:

- <https://birosag.hu/en/electronic-procedures>
- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 – Ungaria, p. 127 și urm.

1.2. SEGBIS - Sistem de informare audio și video (Turcia)

114. SEGBIS permite participarea la distanță, în timp real, a deținuților, experților și martorilor la ședințele de judecată prin videoconferință. SEGBIS asigură transmiterea sigură și fiabilă a semnalului audio și video, menținând integritatea procesului judiciar. Acest sistem s-a dovedit deosebit de util în cauzele penale, reducând necesitatea transportului fizic al deținuților și sporind securitatea.

Surse

- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 - Turcia, pp. 253, 255 - 259.
- <https://assets.hcch.net/docs/eafd3a7a-f239-46f6-85a9-1d03fa6a7c34.pdf>
- <https://www.morogluarseven.com/news-and-publications/virtual-justice-in-turkey-where-we-are-and-what-to-expect-from-the-future/>
- <https://www.researchgate.net/publication/364123375>

1.3. Portal Citius (Portugalia)

115. Portalul *Citius* servește drept platformă digitală principală pentru sistemul de justiție civilă din Portugalia. Deși *Citius* nu oferă în mod direct funcții de videoconferință, acesta face parte dintr-un ecosistem digital mai amplu care include astfel de instrumente. Instanțele portugheze pot desfășura audieri ale martorilor prin videoconferință, permițând părților să participe de la distanță. *Citius* permite inițierea și gestionarea electronică a dosarelor judiciare prin digitalizarea dosarelor și a documentelor, platforma facilitând accesul tuturor părților la informațiile necesare în timpul unei videoconferințe.

Surse:

- <https://www.citius.mj.pt/portal/default.aspx>
- <https://tribunais.org.pt/Publicacoes/Distribuicao-de-processos/Consultar-distribuicao-de-processos-judiciais>
- https://e-justice.europa.eu/319/EN/facilities_in_eu_countries?PORTUGAL&member=1
- https://e-justice.europa.eu/content_automatic_processing-280-pt-maximizeMS_EJN-en.do?member=1
- https://mais.justica.gov.pt/wp-content/uploads/2024/03/livro_prr-2024-03-22-EN-digital.pdf
- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 - Portugalia, pp. 193 – 204
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/portugal>

1.4. Măsuri digitale care acoperă întregul ciclu de viață a unui dosar (Scoția)

116. Măsurile digitale disponibile în prezent în instanțele scoțiene acoperă întregul ciclu de viață al cauzei, de la depunerea cererii, prin toate etapele procesului, până la ședința finală de audiere a probelor: ICMS (Sistem integrat de gestionare a cauzelor) – pentru gestionarea proceselor și a ședințelor de judecată; Civil Online – depunerea online și urmărirea evoluției cererilor (numai în anumite cauze, urmând să fie extins la scară mai largă); *Objective Connect* – platformă comună pentru partajarea probelor documentare; și *Cisco Webex* – platformă de videoconferință. Utilizarea

acestor instrumente este în prezent larg răspândită. Acolo unde instrumentele sunt disponibile, ele sunt utilizate în mod standard, cu excepția cazurilor în care există motive să nu se procedeze astfel, de exemplu, atunci când una dintre părți este dezavantajată din punct de vedere digital.

Surse:

- <https://www.gov.scot/publications/civil-justice-systems-pandemic-response/pages/3/>
- <https://www.scotcourts.gov.uk/docs/default-source/aboutscs/reports-and-data/reports-data/scts-digital-strategy---final.pdf?sfvrsn=4>
- <https://www.scotcourts.gov.uk/taking-action/civil-online-gateway/welcome2>
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/scotland>

1.5. Transformare digitală (România)

117. În octombrie 2022, Ministerul Justiției a aprobat finanțarea primului proiect legat de strategia de „transformare digitală”, care permite achiziționarea și instalarea de echipamente de rețea pentru comunicații și securitatea datelor, precum și de echipamente de procesare și stocare, în instanțele de judecată și în cadrul Ministerului Justiției.

Surse:

- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/romania>
- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 – România

1.6. Portal cuprinzător de cauze (Lituania)

118. Sistemul de gestionare a cauzelor LITEKO dispune de un portal cuprinzător care oferă instanțelor și părților litigante acces la toate etapele procedurii. Toate documentele dosarelor și înregistrările audio ale ședințelor pot fi încărcate și consultate pe portal. Consiliul Judiciar lituanian a încorporat deja în 2021 Liniile directoare CEPEJ în recomandările naționale privind videoconferințele în procedurile judiciare.⁴⁸

Surse:

- <https://pub.norden.org/temanord2022-518>
- Bune practici naționale selectate, CEPEJ-GT-CYBERJUST(2021)11, p. 3
- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 - Lituania, pp. 155 - 166.

1.7. Rolul proactiv al sistemului judiciar în promovarea reformelor (San Marino)

119. Sistemul judiciar din San Marino se află într-o fază de tranziție și modernizare tehnologică, bazată pe consultări între guvern, sistemul judiciar și asociația profesională a avocaților din San Marino. COVID-19 a acționat ca un catalizator, impunând aplicarea imediată a instrumentelor informatice în procedurile judiciare. Legile financiare au alocat în mod specific resurse financiare pentru a sprijini acest proces de modernizare. În plus, se alocă resurse tehnologice și umane pentru acest efort, cu implicarea activă a tuturor părților interesate și, în special, prin dialog direct și imediat între toate părțile interesate din cadrul jurisdicției.

Surse

⁴⁸ A se vedea: Recomandări privind ședințele judiciare la distanță, aprobate de Consiliul Judiciar la 27 august 2021 - Rekomendacijos dėl nuotolinių teismo posėdžių patvirtinta Teisėjų Tarybos 2021 m. rugpjūčio 27 d

- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 - San Marino, pp. 225.

I.8. Echiparea sălilor de judecată și a instituțiilor penitenciare (Franța)

120. În Franța, bugetul IT al justiției a crescut de peste două ori din 2018, în cadrul Planului de transformare digitală al Ministerului Justiției. O parte din buget este alocată pentru instalarea de echipamente (ecrane și accesorii) care permit utilizarea videoconferințelor în instanțe și instituții penitenciare. Instalarea se desfășoară în prezent într-un ritm de aproximativ 50 de săli pe an.

Surse:

- <https://www.senat.fr/rap/l23-128-318/l23-128-3186.html#fn35>

J. Experiență realistă în desfășurarea ședințelor de judecată (Linia directoare 33)

121. Un număr tot mai mare de state depun eforturi semnificative pentru a crea o experiență realistă a ședințelor, asigurând comunicarea și interacțiunea deplină între toate părțile implicate și persoana audiată. Obiectivul este de a oferi participanților la videoconferință senzația de prezență în ședința de judecată. Tehnologia vizează centrarea imaginii pe participanți și permiterea observării limbajului corporal al vorbitorului.

J.1. Proiect-pilot privind sala de judecată virtuală (Islanda)

122. Islanda a implementat un proiect-pilot privind sala de judecată virtuală, care se concentrează pe utilizarea unor instrumente avansate de videoconferință adaptate scopurilor judiciare, asigurând o transmisie audio și video clară, ceea ce este esențial pentru menținerea integrității declarațiilor și pentru o comunicare eficientă între toți participanții. Sistemul include, de asemenea, funcții precum partajarea documentelor în timp real și camere virtuale private pentru consultări între client și avocat în timpul ședințelor.

Surse:

- <https://www.ruv.is/english/2021-02-23-icelands-vr-courtroom/>
- <https://www.112.is/en/resources/syndardomssalur>
- https://www.researchgate.net/publication/378476240_Testifying_in_Court_Virtual_Reality_as_a_Preparation_Strategy_for_Survivors_of_Sexual_Violence_in_Iceland

J.2. Continuarea procesului de modernizare a instanțelor (Letonia)

123. Digitalizarea procedurilor judiciare în Letonia este în curs de desfășurare de mai mulți ani, iar instanțele comunică prin intermediul unei platforme electronice încă din 2006. Instanțele și autoritățile de aplicare a legii au fost dotate cu soluții de videoconferință pentru a sprijini ședințele la distanță. Ședințele în instanță sunt înregistrate audio și video, ceea ce permite părților să acceseze înregistrările digitale ale ședințelor în fiecare instanță. În prezent, instanțele judecătorești măresc viteza rețelei și modernizează echipamentele WiFi și infrastructura centrală. În plus, obiectivul de a dota 100% dintre judecători cu laptopuri a fost atins, iar aproape 50% din personalul instanțelor judecătorești este echipat cu laptopuri. În birourile și sălile de judecată au fost instalate scanere noi de mare viteză și camere video de înaltă rezoluție. În prezent, 54% din toate sălile de judecată sunt echipate cu echipamente de videoconferință.

Surse:

- <https://pub.norden.org/temanord2022-518/>
- https://commission.europa.eu/document/download/fea85ed5-044a-493d-a3aa-c5dfb00efe26_en?filename=87_1_52802_input_mem_latvia_en.pdf

- https://e-justice.europa.eu/319/EN/facilities_in_eu_countries?LATVIA&member=1
- <https://assets.hcch.net/docs/11815546-3032-464d-8590-2609a196ab61.pdf>

J.3. Tehnologie de videoconferință de înaltă calitate (Suedia)

124. Instanțele suedeze utilizează tehnologie de videoconferință de înaltă calitate pentru a asigura o transmisie audio și video clară, menținând integritatea declarațiilor și garantând că toți participanții pot comunica în mod eficient. În prezent, toate cele 650 de săli de judecată din Suedia sunt echipate pentru depunerea declarațiilor la distanță și interpretare simultană. Tehnologia include, de asemenea, funcții precum partajarea documentelor în timp real și săli virtuale private pentru consultări între clienți și avocați în timpul ședințelor.

Surse:

- https://www.cisco.com/c/dam/global/sv_se/solutions/collaboration/working-from-home/docs/cisco_report_on_virtual_meetings--why_and_how_sweden_will_become_the_world_leader.pdf
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/sweden>
- Informații furnizate de Karin Wennberg Boberg, consilier juridic, Departamentul Juridic, Administrația Națională a Instanțelor din Suedia, pentru seminarul ECN nr. 8 „Bune practici pentru ședințele judiciare la distanță”

J.4. Cadru standard al camerei video în diferite faze ale ședinței (Franța)

125. În Franța, ședințele înregistrate video în fața Curții Naționale de Azil au fost împărțite în șase faze distincte în „Vademecum privind ședințele înregistrate video în fața Curții Naționale de Azil”. Pentru fiecare dintre aceste faze, vademecumul prevede o configurație standard pentru diferitele camere video (prim-plan sau unghi larg) – una pentru sala de judecată din instanță și una pentru sala de ședințe la distanță, locul în care se află solicitantul și avocatul său. Planificarea ședinței video are scopul de a o face cât mai similară cu o ședință cu participare fizică și de a asigura o bună înțelegere a poziției fiecărui participant în ședință.

Surse:

- <http://www.cnda.fr/content/download/176710/1742484/version/2/file/Vademecum%20et%20annexes.pdf>

K. Instrucțiuni pentru participanți (Linia directoare 35)

126. Participanții la procedurile judiciare ar trebui să primească, înainte de ședință, îndrumări complete cu privire la conduita așteptată, obligațiile și normele procedurale. Aceste informații sunt esențiale pentru a se asigura că toate părțile sunt conștiente de rolurile și responsabilitățile lor, ceea ce contribuie la promovarea unui proces judiciar echitabil și eficient. Pentru a spori accesibilitatea, multe state pun la dispoziție astfel de îndrumări pe site-urile oficiale ale instanțelor. În plus, sunt furnizate tutoriale video pentru a ajuta participanții să se familiarizeze cu procedurile din sala de judecată și cu instrumentele tehnice utilizate în cadrul ședințelor virtuale sau la distanță. Participanții și observatorii beneficiază, de obicei, de suport consultativ cu referire la cerințele tehnice și recomandări pentru platforme hardware și software necesare. Aceștia primesc instrucțiuni pas cu pas și capturi de ecran pentru a-i ajuta să instaleze și să se conecteze la platformă. Îndrumările conțin informație privind momentul și modul de utilizare a microfoanelor, camerelor video, partajare a ecranului, precum și întrebări frecvente, sfaturi pentru depanare și pașii de urmat în cazul întâmpinării unor dificultăți tehnice în timpul ședinței. Sfaturile practice pentru participanții la ședințe includ pregătirea în prealabil și testarea, pregătirea părților litigante și a martorilor, considerații pentru părțile litigante care se reprezintă în mod individual și abordarea în prealabil a anumitor probleme cu judecătorul sau grefierul. Mai mult, participanții sunt informați cu

privire la eticheta și decența în cadrul ședințelor, gestionarea documentelor în timpul ședinței, îndrumări privind utilizarea ecranului și strategii eficiente privind declarațiile în mediul virtual.

K.1. Informații clare pentru utilizatorii instanțelor (Irlanda)

127. Irlanda oferă instrucțiuni clare, concise și ușor de utilizat pentru utilizatorii instanțelor judecătorești cu privire la ședințele la distanță, cu referiri la surse juridice atât pentru procedurile civile, cât și pentru cele penale. Se subliniază că participanții la ședințele la distanță beneficiază de aceeași protecție ca și în cazul în care ar fi prezenți fizic în sala de judecată, iar instanța își păstrează aceleași competențe. De asemenea, se prevede că obstrucționarea participării oricărei persoane la o ședință la distanță sau interferarea cu tehnologia utilizată constituie o infracțiune.

Surse:

- <https://www.citizensinformation.ie/en/justice/witnesses/remote-hearings-and-video-link-evidence>
- <https://www.courts.ie/remotecourts>
- <https://www.eolasmagazine.ie/digitising-the-courts>

K.2. Instrucțiuni și videoclipuri personalizate (Țările de Jos)

128. Site-ul web *Rechtspraak.nl* oferă îndrumări detaliate privind cerințele tehnice și procedurile de configurare pentru diverse dispozitive și platforme, asigurând accesibilitatea pe mai multe platforme. Un videoclip demonstrează modul în care funcționează o ședință de judecată online. Acesta oferă un ghid vizual care clarifică procesul și eticheta procedurilor virtuale, ajutând cetățenii să înțeleagă la ce să se aștepte și cum să navigheze în mediul digital al sălii de judecată. Asistența tehnică este un alt aspect crucial abordat de site-ul web. Cetățenii pot contacta *Rechtspraak Servicecentrum* (RSC) pentru asistență, inclusiv pentru testarea conexiunilor audio și video înainte de ședință. Instrucțiunile abordează, de asemenea, aspectele legate de securitate și confidențialitate. De asemenea, site-ul web oferă îndrumări clare cu privire la modul de transmitere în siguranță a documentelor și a materialelor semnate.

Surse:

- <https://www.rechtspraak.nl/online-zittingen-en-overleggen>

K.3. Instrucțiuni detaliate și personalizate pentru profesioniști (Australia)

129. Curtea Supremă din Victoria a elaborat linii directoare cuprinzătoare și detaliate pentru practicieni privind utilizarea videoconferințelor și desfășurarea ședințelor la distanță, disponibile online. Aceste instrucțiuni sunt disponibile nu numai în format text, ci și sub formă de înregistrări și instruiți web, inclusiv tutoriale personalizate. Participanții la ședințele la distanță primesc recomandări practice privind modul de comportament în conformitate cu legislația aplicabilă, cele mai bune practici și eticheta în instanță.

Surse:

- <https://www.supremecourt.vic.gov.au/going-to-court/virtual-hearings/virtual-hearings-practitioners-fact-sheet>
- <https://www.supremecourt.vic.gov.au/going-to-court/virtual-hearings/virtual-hearings-tips-and-tricks-for-practitioners>
- <https://www.supremecourt.vic.gov.au/about-the-court/publications/the-dos-and-donts-of-virtual-hearings-webinar>

K.4. Instrucțiuni ușor de utilizat pentru participanți (SUA și Canada)

130. Bune practici pentru avocații care reprezintă clienții la ședințe la distanță sau virtuale sunt publicate de Societatea de Asistență Juridică din Districtul Columbia. Ghidul se remarcă prin

limbajul clar și ușor de utilizat, făcând procedurile accesibile atât avocaților, cât și clienților acestora. Acesta acoperă aspecte esențiale, cum ar fi cerințele tehnice, eticheta în timpul ședințelor și strategii pentru o reprezentare optimă a clienților. Include sfaturi practice care ajută avocații să navigheze prin nuanțele ședințelor virtuale, asigurând profesionalism și eficiență.

131. Ghidul din Connecticut privind ședințele la distanță pentru avocați și părți care se reprezintă singure este o resursă valoroasă, oferind îndrumări esențiale pentru navigarea în complexitatea sălilor de judecată virtuale. Includerea capturilor de ecran ale aplicațiilor îmbunătățește utilizabilitatea, oferind sprijin vizual care clarifică configurațiile și procedurile tehnice.

132. Cele mai bune „Practici pentru ședințe la distanță” furnizate de Curtea Superioară de Justiție din Ontario constituie o resursă cuprinzătoare care oferă îndrumări esențiale pentru participanții la procedurile judiciare virtuale. Printre altele, aceasta recomandă participanților să închidă aplicațiile inutile și să se concentreze asupra ședinței, ceea ce contribuie la reducerea la minimum a distragerii atenției și la asigurarea unei desfășurări mai facile a procedurilor.

Surse:

- <https://wclawyers.org/wp-content/uploads/2020/04/Best-Practices-for-Attorneys-Handling-Virtual-Hearings.6-8-20-c2.pdf>
- <https://jud.ct.gov/HomePDFs/ConnecticutGuideRemoteHearings.pdf>
- <https://www.ontariocourts.ca/scj/files/best-practices-remote-hearings.pdf>

K.5. Ghid de utilizare pentru profesioniștii din domeniul dreptului, participanți și publicul larg (Canada)

133. Guvernul Quebecului a publicat un „Ghid de utilizare pentru profesioniștii din domeniul dreptului, alți parteneri, participanți și publicul larg pentru accesarea ședințelor prin mijloace tehnice”. Acest ghid conține informații privind regulile care trebuie respectate în timpul ședințelor (interzicerea înregistrării sau difuzării ședinței, interzicerea partajării linkurilor de conectare primite), instrucțiuni generale pentru buna desfășurare a ședinței (menținerea microfoanelor în modul silențios, neutilizarea funcției „chat”) și eticheta (a fi singur într-o cameră liniștită, a evita fundalurile inadecvate, a aștepta permisiunea judecătorului pentru a vorbi). De asemenea, ghidul include informații tehnice despre modul de participare sau de asistare la o ședință online, prezentate într-un mod foarte clar și instructiv (cerințe tehnice preliminare și testarea instalării, descărcarea aplicației *Microsoft Teams*, primirea linkurilor de conectare, participarea la ședință, funcțiile disponibile, recomandări pentru diverse probleme tehnice).

Surse:

- https://cdn-contenu.quebec.ca/cdn-contenu/adm/min/justice/publications-adm/palais-justice-adm/MJQ_Guide_Audience_Teams-public_VF.pdf

L. Decența și autoritatea instanței (Linia directoare 35 in fine)

134. Mai multe state abordează în prezent în mod direct problema etichetei (*n.t. solemnității*) și autorității în instanțe, care a devenit importantă din cauza experiențelor mixte din timpul pandemiei. Adaptarea practicilor tradiționale din sălile de judecată la mediul virtual pare benefică pentru menținerea integrității procedurilor judiciare.

L.1. Ghid de conduită pentru înfățișările la distanță (Canada)

135. Ghidul de conduită pentru înfățișările la distanță al Curții de Justiție din Alberta, publicat în 2022 și actualizat în 2024, include diverse bune practici și norme de etichetă pentru a asigura că participarea la o ședință la distanță este eficientă și respectă solemnitatea ședinței. Această listă de așteptări reprezintă cerințele minime pentru aparițiile virtuale și nu este exhaustivă. Ghidul

subliniază că participarea la distanță este considerată o apariție în fața instanței, iar participanții trebuie să se îmbrace ca și cum ar fi fizic prezenți în sala de judecată. Avocații trebuie să poarte ținuta de afaceri. Sunt interzise profilurile sau fotografiile de fundal inadecvate, iar avocații trebuie să aibă un fundal cu aspect profesional. Participanții trebuie să se comporte ca și cum ar fi fizic în sala de judecată, abținându-se de la a mânca sau bea orice altceva în afară de apă. Fumatul, inclusiv cu țigări electronice, nu este permis în timpul procesului. De asemenea, avocații trebuie să utilizeze căști cu microfon, iar părțile ar trebui să le utilizeze, dacă este posibil.

Surse:

- [https://albertacourts.ca/docs/default-source/pc/provincial-court-of-alberta-conduct-guide-for-remote-appearances-\(february-9-2022\).pdf?sfvrsn=544ccc83_19](https://albertacourts.ca/docs/default-source/pc/provincial-court-of-alberta-conduct-guide-for-remote-appearances-(february-9-2022).pdf?sfvrsn=544ccc83_19)
- Comp. <https://www.ontariocourts.ca/scj/notices-and-orders-covid-19/remote-hearings/>

L.2. Ghid de conduită pentru participanții care se alătură unei ședințe la distanță (Canada)

136. În Quebec, Curtea Superioară, Curtea din Quebec și instanțele municipale au adoptat în 2020 „Liniile directoare pentru reglementarea utilizării tehnologiilor în sala de judecată și conduita participanților care se alătură unei ședințe la distanță”. Aceste linii directoare au fost revizuite în 2022 și sunt accesibile online. Ele includ un set de norme menite să asigure un nivel minim de etichetă în timpul ședințelor hibride. Acestea abordează diverse aspecte, cum ar fi codul vestimentar al participanților, conduita și limbajul, sala utilizată, comunicarea dintre participant și avocatul său, echipamentul, fundalul, înregistrarea și difuzarea, precum și alimentele și băuturile.

Surse:

- <https://courduquebec.ca/fileadmin/cour-du-quebec/centre-de-documentation/toutes-les-chambres/LignesDirectricesTechnologies.pdf>

L.3. Conduita corespunzătoare și Autoritatea instanței (SUA)

137. Ghidul „Cele mai bune practici pentru instanțele judecătorești în cadrul ședințelor Zoom care implică părți litigante care se reprezintă singure” al Comisiei pentru accesul la justiție din Texas recomandă participanților „să se îmbrace adecvat, ca și cum ar participa fizic la o ședință”. Ghidul „Pregătirea pentru ședința la distanță” al instanțelor din Dakota de Nord recomandă participanților „să aleagă un loc adecvat, liniștit, fără distrageri” și „să se comporte și să se exprime în mod respectuos și profesional”. „Cele mai bune practici pentru ședințele de apel la distanță” ale Curții Supreme din Louisiana indică că „instanțele păstrează aceeași autoritate și aceleași așteptări în materie de decență în cadrul ședințelor la distanță ca și în cadrul unei ședințe cu participare fizică”. Pagina web „Ședințe la distanță” a sistemului judiciar din Minnesota menționează că instanțele au „posibilitatea de a dezactiva microfonul sau de a elimina participanții care perturbă ședința la distanță”. Aceste bune practici se regăsesc în multe alte linii directoare naționale.

Surse:

- Comisia pentru acces la justiție din Texas – „Cele mai bune practici pentru instanțele judecătorești în cadrul ședințelor pe Zoom care implică părți care se reprezintă în mod individual”: www.texasatj.org
- Instanțele din Dakota de Nord - „Pregătirea pentru ședința la distanță”: www.ndcourts.gov
- Curtea Supremă din Louisiana - „Cele mai bune practici pentru ședințele de apel la distanță”: www.lasc.org
- Puterea judecătorească din Minnesota - „Ședința la distanță”: www.mncourts.gov

L.4. Instrucțiuni practice ale președintelui Curții Supreme privind autoritatea instanței (Kenya)

138. Președintele Curții Supreme din Kenya a emis îndrumări detaliate pentru respectarea unei etichete stricte în timpul ședințelor virtuale. Avocații și toți participanții trebuie să fie îmbrăcați

corespunzător pentru aceste ședințe. Pentru a menține solemnitatea procedurilor și conform instrucțiunilor instanței, avocații pot apărea în robe sau în ținute profesionale adecvate. Ordinea și disciplina trebuie menținute pe tot parcursul ședinței. Nimeni nu poate lua cuvântul fără permisiunea instanței. Toate microfoanele trebuie să rămână deconectate până la oferirea cuvântului, iar camerele video trebuie să fie conectate. Avocații și participanții trebuie să respecte aceleași norme de politețe ca într-o sală de judecată cu prezență fizică. Atunci când se adresează instanței, avocații și părțile litigante trebuie să vorbească încet și să facă pauze intermitente pentru a permite interpretarea. De asemenea, declarațiile trebuie să fie concise și clare, evitându-se repetarea conținutului documentelor.

Surse:

- <http://kenyalaw.org/kl/index.php?id=11536>

M. Securitatea cibernetică (Liniile directoare 42)

139. Securitatea cibernetică este esențială pentru ședințele la distanță, asigurând integritatea, confidențialitatea și disponibilitatea procesului judiciar. Aceasta include implementarea unor canale de comunicare sigure, utilizarea unor instrumente de videoconferință criptate și stabilirea unor protocoale stricte de autentificare pentru participanți. Măsurile de securitate cibernetică sunt necesare pentru a menține încrederea publicului în sistemul judiciar.

M.1. Considerații privind confidențialitatea, securitatea și confidențialitatea (Canada)

140. Ghidul „*Open Courts: Privacy, Security and Confidentiality Considerations Arising from Virtual Access to Public Hearings*” (Tribunale deschise: considerații privind protecția vieții private, securitatea și confidențialitatea care rezultă din accesul virtual la ședințele publice) evidențiază considerații relevante și bune practici în evaluarea modului în care aspectele legate de confidențialitate, securitate și confidențialitate pot fi abordate în mod sigur și adecvat într-un cadru judiciar virtual, în special atunci când se oferă acces virtual la ședințe pentru mass-media și public.

Surse:

- <https://www.fja.gc.ca/COVID-19/pdf/Open-Court-Privacy-Security-and-Confidentiality.pdf>

M.2. Politici de securitate pentru sistemele informatice din domeniul justiției (Italia)

141. Ministerul Justiției din Italia a elaborat o strategie cuprinzătoare de securitate detaliată în „*Planul de securitate cibernetică pentru administrarea justiției*”. Acest plan prezintă măsurile de control al accesului la rețele și stații de lucru și pune accent pe coordonarea cu autoritățile naționale de securitate cibernetică, inclusiv Departamentul de Informații și Securitate (DIS). O inițiativă cheie include implementarea sistemelor de control al accesului la rețea (NAC) pentru a gestiona și preveni accesul neautorizat la infrastructura justiției.

Surse:

- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/italy>
- <https://ca-salerno.giustizia.it/cmsresources/cms/documents/Piano%20per%20la%20Sicurezza%20Informatica%20dell'Amministrazione%20della%20Giustizia%202021.pdf>

M.3. Unități de videoconferință cu criptare end-to-end (Hong Kong)

142. Pentru a participa la ședințele la distanță în cadrul procedurilor civile, părțile trebuie să dispună de echipament de videoconferință („echipament VC”). Există trei opțiuni pentru echipamentul VC, și anume opțiunea hardware, opțiunea software și opțiunea bazată pe browser. Atât pentru opțiunea hardware, cât și pentru opțiunea software, părțile trebuie să se asigure că

echipamentele VC suportă criptarea directă *end-to-end* cu echipamentele de videoconferință ale sistemului judiciar și protocolul de criptare. Pentru a permite utilizatorilor instanțelor să participe la ședințe la distanță folosind navigatoare web standard și dispozitive informatice obișnuite, a fost introdusă o opțiune bazată pe browser. Această opțiune oferă criptare *end-to-end*, gestionată de sistemul de servere de videoconferință al sistemului judiciar. Participanții primesc un ID de conectare unic la ședință și o parolă pentru autentificarea identității, asigurând accesul securizat și împiedicând intrarea neautorizată.

Surse:

- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/hong-kong>

M.4. Comunicarea confidențială cu avocatul (Țările de Jos)

143. În Țările de Jos, poliția, sistemul procuraturii, sistemul penitenciar și sistemul judecătoresc utilizează sisteme dedicate pentru comunicarea internă și externă, iar videoconferințe internaționale și transfrontaliere au loc zilnic. Țările de Jos au pus în aplicare un caz de utilizare avansat care permite asigurarea confidențialității conversațiilor dintre avocați și clienți. Acest sistem se bazează pe o platformă standard de videoconferință, este interoperabil, astfel încât toate părțile să poată participa cu ușurință. În anul următor va fi implementat un nou sistem de videoconferință pentru instanțele electronice. Acest sistem video are aspectul unei săli de judecată și oferă judecătorilor opțiuni extinse pentru a conduce ședința, a accepta părțile în săli speciale, a sprijini interpretii la distanță și a testa în prealabil conexiunile părților litigante.

Surse:

- Inițiativă multidimensională pentru îmbunătățirea videoconferințelor transfrontaliere „*Handshake*”, fluxul de lucru 1a, D1a Cazuri de utilizare judiciară cu beneficii semnificative ale videoconferințelor transfrontaliere, p. 17-18.

N. Instruire (Linia directoare 55)

144. Mai multe jurisdicții au introdus programe de instruire pentru a îmbunătăți eficacitatea procedurilor la distanță, cu scopul de a familiariza personalul din instanțele de judecată cu componentele esențiale ale sistemului și cu bunele practici. Noile platforme de e-learning oferă instrumente interactive, precum videoclipuri și podcast-uri, care permit profesioniștilor din domeniul dreptului să acceseze materialele de instruire în funcție de disponibilitate. Instruirea online pentru judecători și personalul instanțelor include webinare și cursuri online care simulează natura colaborativă a sesiunilor față-în-față. În plus, sondajele efectuate în rândul judecătorilor evidențiază necesitatea unei instruirii aprofundate pentru a aborda provocări precum lipsa contactului direct și probleme tehnice, asigurându-se că judecătorii sunt bine pregătiți pentru a conduce în mod eficient ședințele la distanță.

N.1. Instruiri de prezentare a sistemului de videoconferință (Bosnia și Herțegovina)

145. În Bosnia și Herțegovina, Centrele de formare a judecătorilor și procurorilor organizează sesiuni de instruire privind utilizarea tehnologiei informației în sistemul judiciar. Aceste sesiuni familiarizează angajații din sistemul judecătoresc cu sistemul de videoconferință și evidențiază avantajele acestuia. Formarea acoperă elementele fundamentale necesare pentru utilizarea eficientă a sistemului, precum și exemple de bune practici și aplicarea acestuia în cadrul sistemului judiciar din Bosnia și Herțegovina. De obicei, la formare participă membri ai personalului din instanțele de judecată specializați în tehnologia informației.

Surse:

- Informații furnizate de Esad Ibrahimović, administrator de sisteme IT, Consiliul Superior al Magistraturii și al Procurorilor din Bosnia și Herțegovina (*Visoko sudsko i tužilačko vijeće*)

Bosne i Hercegovine).

N.2. Inițiativa Rețelei Europene de Formare Judiciară (EJTN)

146. EJTN s-a implicat activ în formarea profesioniștilor din domeniul dreptului din întreaga Europă în ceea ce privește ședințele la distanță. Printre altele, EJTN organizează seminare care demonstrează potențialul ședințelor la distanță.

Surse:

- <https://ejtn.eu>
- <https://ejtn.eu/wp-content/uploads/2024/07/EJTN-Publication-The-Rule-of-Law-and-the-Good-Administration-of-Justice-in-the-Digital-Era.pdf>

N.3. Formare online a Colegiului Național Judiciar (NJC) (SUA)

147. Colegiul Național Judiciar (NJC) oferă mai multe opțiuni de instruire online pentru judecători și personalul instanțelor. Acesta organizează instruirii web la teme legate de procesele și ședințele online, inclusiv gestionarea juriului în medii virtuale. NJC oferă cursuri online care reproduc atmosfera colegială a cursurilor față în față, permițând judecătorilor să interacționeze cu colegi din toată țara. Cursurile evidențiază, de asemenea, provocările legate de implementarea instruirii în domeniul ședințelor la distanță, cum ar fi necesitatea flexibilității în comunicarea între instanțe, în special în cazurile care implică copii, și importanța implicării dezvoltatorilor IT pentru a se asigura că instrumentele răspund nevoilor profesioniștilor din domeniul justiției.

Surse:

- <https://www.judges.org/judicial-education/>

N.4. Sondaje în rândul judecătorilor (Slovenia)

148. Unitatea de analiză și cercetare a Curții Supreme efectuează sondaje în rândul instanțelor slovene pentru a evalua avantajele și dezavantajele utilizării videoconferințelor în cadrul procedurilor, generând informații utile pentru îmbunătățirea practicii. De exemplu, multe instanțe slovene au raportat că videoconferințele în cauzele penale facilitează ședințele care altfel ar fi imposibil de realizat din cauza lipsei de personal în instituțiile penitenciare. Cu toate acestea, sondajele relevă și dezavantaje notabile. Judecătorii și-au exprimat îngrijorarea cu privire la lipsa contactului direct și la dificultățile de a-și forma o impresie în timpul videoconferințelor. Asigurarea identității martorilor prezintă dificultăți suplimentare, iar problemele tehnice, inclusiv potențialele incompatibilități ale echipamentelor informatice, sunt frecvente. O instruire cuprinzătoare poate răspunde acestor provocări, oferind judecătorilor competențele necesare pentru a gestiona în mod eficient ședințele la distanță și pentru a rezolva probleme tehnice.

Surse

- Compilație de răspunsuri pentru Avizul CCJE nr. 26, "Avansând: utilizarea tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar", Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni CCJE(2023)1 - Slovenia, pp. 232-233

O. Ședințele de judecată hibride (principii fundamentale)

149. În multe state membre, instanțele au în prezent posibilitatea de a programa o ședință „hibridă”, în care unii participanți sunt prezenți în sala de judecată, iar alții participă de la distanță. Este esențial să se asigure că avantajele și dezavantajele participării fizice și de la distanță sunt explicate în mod clar și înțelese de toate părțile, respectând principiul egalității armelor prin luarea deciziilor cu consimțământ informat.

O.1. Regulamentul președintelui Curții Supreme privind ședințele hibride (Irlanda)

150. Nota Președintelui Înaltei Curți prevede normele de gestionare a procedurilor judiciare la Curtea din Dublin. Aceasta introduce ședințele hibride, în cadrul cărora judecătorul și grefierul sunt prezenți fizic în sala de judecată, iar avocații și părțile au posibilitatea de a participa fie fizic, fie de la distanță. Se subliniază că orice avocat sau parte care alege să participe de la distanță trebuie să aibă aceeași capacitate și același drept de a se adresa instanței pe care le-ar avea dacă ar fi prezent fizic în sala de judecată. În timp ce judecătorul și grefierul vor fi prezenți fizic în sala de judecată, practicienii sau părțile litigante nu au obligația de a se prezenta în persoană. Aceștia au dreptul, dacă doresc, să participe de la distanță. Pentru a asigura funcționarea eficientă și fără probleme a ședințelor hibride, este esențial ca toți participanții la astfel de ședințe să țină întotdeauna cont de faptul că trebuie să poată fi văzuți nu numai de judecător, ci și de cealaltă parte sau de celelalte părți în cauză. De asemenea, aceștia trebuie să se asigure că observațiile lor pot fi auzite nu numai de judecător, ci și de cealaltă parte sau de celelalte părți.

Surse:

- <https://www.courts.ie/news/high-court-presidents-notice-michaelmas-management-dublin-court-proceedings>
- <https://www.courts.ie/content/requirement-regarding-attendance-remote-hearings>
- <https://www.lawsociety.ie/Solicitors/business-career-resources/courts-service-information/remote-hearings>

O.2. Platforma video pentru ședinței la distanță și hibride (Anglia și Țara Galilor)

151. Platforma de ședințe video este concepută astfel încât să permită personalului Serviciului Instanțelor și Tribunalelor să programeze atât ședințe complet la distanță, cât și ședințe hibride, acomodând intervale de timp cu unul sau mai mulți participanți, precum și ședințe de mai multe zile. Serviciul este adaptat diferitelor roluri ale participanților, inclusiv judecători, membri ai completelor de judecată, avocați, martori, interpreți, utilizatori ai instanțelor, și include linkuri pentru cazuri în care există persoane reținute, observatori publici și reporteri media. Fiecare grup de utilizatori beneficiază de o experiență personalizată în funcție de nevoile sale specifice. Platforma oferă săli de consultare virtuale accesibile din sala de așteptare virtuală, pe care participanții le pot utiliza înainte sau după ședința video. Regulile instanței sunt explicate participanților înainte de intrarea în ședință, iar participanții trebuie să semneze digital o declarație prin care confirmă că au înțeles regulile. Fiecare ședință are, de asemenea, o sală de așteptare virtuală care afișează informații relevante, cum ar fi ora, statutul ședinței și alți participanți.

Surse:

- <https://www.lawsociety.org.uk/campaigns/court-reform/features/preparing-for-the-new-video-hearings-service>
- Prezentare realizată de Claire Jukes – Senior Service Manager și Deputy Service, HM Courts & Tribunal Service pentru seminarul ECN nr. 8 „Bune practici pentru ședințele judiciare la distanță”.
- <https://www.coe.int/en/web/cepej/european-cyberjustice-network-ecn->

O.3. Bune practici pentru ședinței hibride (Canada)

152. Curtea Superioară de Justiție din Ontario a dotat sălile de judecată cu ecrane mari pentru a afișa participanții la distanță în cadrul ședințelor. Participanții prezenți fizic trebuie să fie atenți la poziționarea camerei video și a microfonului. Participanții la distanță sunt afișați pe ecranele sălii de judecată, fiind vizibili pentru toți participanții prezenți fizic. Personalul instanței se ocupă de aspectele tehnice, inclusiv de admiterea în ședință a participanților la distanță. Judecătorii pot comunica cu ușurință atât cu participanții prezenți fizic, cât și cu cei la distanță. Sistemele de

partajare a documentelor permit accesul atât la distanță, cât și fizic la probe. Aceste practici asigură că atât participanții prezenți fizic, cât și cei la distanță pot participa pe deplin la proceduri.

Surse:

- <https://www.ontariocourts.ca/scj/files/best-practices-remote-hearings.pdf>

O.4. Înlocuirea prevederilor legale privind ședințele la distanță cu cele privind ședințele hibride (Polonia)

153. Conform reglementărilor privind ședințele la distanță (hibride) din 14 martie, dacă natura activităților planificate permite acest lucru și drepturile părților sunt protejate, o ședință la distanță poate fi organizată prin ordin al judecătorului care prezidează, emis: 1) din oficiu – în acest caz, un participant trebuie să notifice instanța cu privire la intenția sa de a participa la distanță cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data programată; 2) la cererea persoanei care urmează să participe, depusă în termen de 7 zile de la primirea notificării sau a citației la ședință. În cazul în care cererea este admisă, ceilalți participanți care doresc să participe la distanță trebuie să notifice instanța cu privire la această intenție în modul descris. Neîndeplinirea obligației de a depune cererea sau notificarea menționată mai sus va obliga la prezența fizică la sediul instanței. Atunci când dispune o ședință la distanță, președintele instanței poate indica, de asemenea, că o anumită persoană poate participa dacă se află într-o altă clădire a instanței. Această abordare hibridă se aplică și martorilor. În cazul în care una dintre părți se opune audierii unui martor la distanță, instanța va trebui să audieze martorul în sala de judecată. Ministrul Justiției a publicat standardele tehnice privind cerințele de software și hardware necesare pentru participarea la ședințele la distanță (hibride). Aceasta permite unificarea cerințelor și capacităților soft-ului utilizat de instanțe.

Surse:

- <https://assets.hcch.net/docs/360c61cb-331c-4537-b830-4e0697febcbf.pdf>
- <https://www.dentons.com/en/insights/alerts/2024/february/14/changes-in-civil-procedure>
- [Corespondența <https://dms-legal.com/en/new-provisions-concerning-remote-hearings-and-e-service-of->](https://dms-legal.com/en/new-provisions-concerning-remote-hearings-and-e-service-of-)

O.5. Inițiativa de îmbunătățire a ședințelor hibride (SUA)

154. Prin această inițiativă, Centrul Național pentru Instanțele Statale (NCSC) a pus în legătură parteneri specialiști în Tehnologia Informației cu instanțe selectate din întreaga țară pentru a construi și dezvolta sistemele create în timpul pandemiei. Printre noile practici cheie se numără elaborarea de linii directoare comprehensive pentru selectarea și evaluarea platformelor tehnologice, stabilirea de „produse minim viabile” pentru ședințele hibride (cu accent pe hardware/software adecvat, personal instruit și procese operaționale definite), crearea de puncte de acces prin satelit în comunitățile mici pentru a permite utilizatorilor să participe la proceduri mai aproape de domiciliu și stabilirea de puncte de acces mobile pentru cauze sensibile, cum ar fi ordinele de restricție în caz de violență domestică.

Surse:

- <https://www.ncsc.org/consulting-and-research/areas-of-expertise/access-to-justice/remote-and-virtual-hearings/hybrid-hearings>

O.6. Ședințe de judecată hibride care permit o mai mare flexibilitate (Africa de Sud)

155. Sistemul judiciar sud-african se fundamentează în prezent în mare măsură pe tehnologie, platforme precum „Court Online” fiind un instrument utilizat zilnic de avocați și părțile litigante. În consecință, majoritatea ședințelor de judecată se desfășoară în mod virtual. „Directiva practică” emisă de Biroul Președintelui Curții Supreme în 2022 permite desfășurarea ședințelor de judecată

online, prin videoconferință sau video-link. Judecătorii păstrează libertatea de a decide dacă un caz va fi judecat virtual sau cu prezență fizică. "Directiva practică" permite pe deplin ședințele de judecată hibride, în cadrul cărora judecătorii au flexibilitatea de a combina formatele fizic și online, după cum consideră de cuviință.

Surse:

- <https://www.judiciary.org.za/index.php/court-online/about-court-online>
- <https://www.supremecourtofappeal.org.za/index.php/2-uncategorised/46-practice-directions?showall=1>
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/south-africa>

P. Soluționarea alternativă a litigiilor (ADR)

156. Pentru a asigura soluționarea eficientă, la timp și corespunzătoare a litigiilor și de-escaladarea acestora, statele pot implementa un model piramidal de soluționare a litigiilor, în care examinarea în instanța de judecată reprezintă etapa finală. Soluționarea amiabilă a litigiilor, sprijinită de mecanismele ADR, duce adesea la rezultate mai satisfăcătoare și poate fi realizată și de la distanță.

P.1. Soluționarea online a litigiilor - Institutul ADR din Canada (Canada)

157. Institutul ADR din Canada (ADRIC) stabilește standarde detaliate și oferă procese de formare și certificare pentru a îndruma practicienii, întreprinderile și instituțiile în derularea proceselor ADR cu consecvență și profesionalism. ADRIC acordă o importanță deosebită soluționării online a litigiilor ca metodă evolutivă și accesibilă de soluționare a conflictelor.

Sursa:

- <https://adric.ca/>

P.2. Divizia de soluționare a litigiilor Multi-Door a Curții Superioare din Districtul Columbia din Washington D.C. (SUA)

158. Divizia de soluționare a litigiilor Multi-Door (MDDRD) a Curții Superioare din D.C. oferă diverse forme (dispuse de instanță) de soluționare alternativă a litigiilor (ADR). MDDRD angajează specialiști în soluționarea litigiilor (DRS) care oferă cetățenilor și întreprinderilor cu probleme juridice consiliere cu privire la metoda optimă de soluționare a litigiilor. Aceasta poate fi o procedură judiciară, dar și o formă de soluționare alternativă a litigiilor (internă), de obicei medierea. DRS pot interveni în conflicte care au fost deja aduse în fața Curții Superioare din Districtul Columbia pentru a fi soluționate, dar pot fi contactați și de cetățeni care nu au găsit încă o metodă de soluționare a conflictului.

Sursa:

- <https://www.dccourts.gov/superior-court/multi-door-dispute-resolution-division>

P.3. Platforme alternative de soluționare online a litigiilor (Chile)

159. O evoluție notabilă în Chile este apariția platformelor electronice alternative de soluționare a litigiilor online (eADR), de exemplu prin Centrul de Arbitraj și Mediere al Camerei de Comerț. Acesta cuprinde sisteme digitale concepute pentru a soluționa în mod eficient o gamă largă de conflicte în medii virtuale. Centrul de Arbitraj și Mediere a implementat mecanisme eADR care facilitează soluționarea litigiilor între persoane juridice, precum și între companii și consumatorii sau utilizatorii acestora.

Surse:

- <https://www.camsantiago.cl/en/sobre-nosotros/>

- <https://www.camsantiago.cl/en/e-cam/odr/>
- https://www.apec.org/docs/default-source/publications/2023/3/apec-workshop-on-enhancing-implementation-of-online-dispute-resolution/223_ec_apec-workshop-on-enhancing-implementation-of-online-dispute-resolution.pdf?sfvrsn=60e5678b_2
- <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-digital-litigation/chile>

V. Lista de verificare pentru ședințele de judecată la distanță

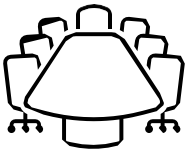

Desfășurarea unor ședințe la distanță eficiente și sigure în practica judiciară necesită o planificare și o pregătire atentă.

Această listă de verificare vizualizată reamintește măsurile cheie care trebuie luate în ceea ce privește I) Măsurile pregătitoare, II) Instrucțiuni pentru participanți, III) Standarde tehnice, IV) O experiență de ședință autentică, V) Securitate și siguranță, VI) Asistență tehnică.

A. Măsuri pregătitoare

Implementați măsuri pregătitoare cuprinzătoare, cum ar fi programarea sesiunilor de testare, participarea în prealabil la videoconferință și informarea participanților cu privire la eventualele dificultăți tehnice.

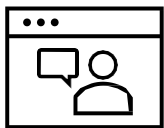
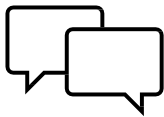
1	Testați videoconferința 	Programați o sesiune de testare a videoconferinței. Oferiți îndrumări cu privire la platformă. Permiteți participanților să se familiarizeze cu platforma.	☐
2	Conectați-vă în prealabil 	Rugați instanța să se alăture în prealabil. Rugați participanții să se alăture în prealabil. Rezolvați orice probleme tehnice înainte de începerea ședinței.	☐
3	Informați participanții 	Informați participanții cu privire la eventualele dificultăți tehnice. Reamintiți-le să oprească microfoanele când nu vorbesc. Luați măsuri practice pentru a asigura locații potrivite. Asigurați-vă că aveți la dispoziție	☐

		echipamentul potrivit.	
--	--	------------------------	--

B. Instrucțiuni pentru participanți

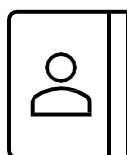

Oferiți îndrumări clare, cum ar fi prezentarea sarcinilor specifice, comunicați eficient asigurându-vă că toate instrucțiunile sunt înțelese și abordați problemele cu promptitudine, rezolvând orice preocupări pe măsură ce apar.

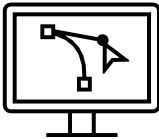
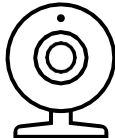
1	Oferiți îndrumări clare 	<p>Oferiți participanților reguli, instrucțiuni și tutoriale clare privind utilizarea videoconferințelor și desfășurarea ședințelor la distanță, atât în format text, cât și video.</p> <p>Puneți aceste îndrumări la dispoziția publicului pe site-ul web al instanței, împreună cu tutoriale video.</p>	☐
2	Comunicați eficace 	<p>Informați participanții cu suficient timp în prealabil cu privire la cerințele tehnice, data, ora, locul și condițiile ședinței la distanță.</p> <p>Includeți informații specifice, cum ar fi cerințele tehnice, normele de comportament și decență, avertismente și precauții relevante, restricții, link-ul către ședința la distanță și informații de contact.</p>	☐

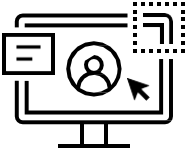
3	<p>Abordați probleme</p> 	<p>Țineți cont de participanții care se conectează din fusuri orare diferite atunci când programați orele de desfășurarea a ședinței.</p> <p>Furnizați indicații corespunzătoare privind accesul publicului și al mass-media în ședință, în timp real sau în înregistrare.</p>	☐
---	---	--	--------------------------

C. Standarde tehnice

Respectați standardele tehnice specifice pentru videoconferințe, asigurând interoperabilitatea, timpi reduși de transmisie și audio, video de înaltă calitate pentru toți participanții.

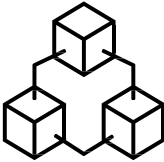
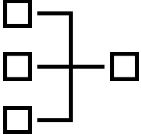
1	<p>Interoperabilitate și conexiune</p> 	<p>Utilizați echipamente de videoconferință care se aliniază cu standardele minime.</p> <p>Mentțineți o conexiune continuă și adecvată.</p> <p>Permiteți părților să urmărească și să participe în mod eficace la proceduri.</p>	☐
2	<p>Abordare neutră din punct de vedere tehnologic</p> 	<p>Implementați norme neutre din punct de vedere tehnologic privind videoconferințele.</p> <p>Asigurați-vă că toți participanții pot vedea și auzi vorbitorul.</p> <p>Garantați că reacțiile celorlalți participanți sunt vizibile fără întreruperi.</p>	☐

3	Standarde minime 	<p>Respectați standardele minime pentru tehnologia de videoconferință.</p> <p>Asigurați interoperabilitatea și reducerea timpilor de transmisie.</p> <p>Oferiți o experiență de ședință realistă pentru toți participanții.</p>	☐
---	--	---	--------------------------

D. Experiență realistă de desfășurare a ședinței

Stabiliți conexiuni stabile, verificați capacitățile tehnice și pregătiți sala de judecată în mod corespunzător, pentru a asigura desfășurarea fără probleme a procedurilor și pentru a preveni orice întreruperi.

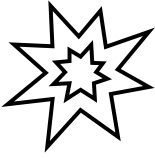
1	Conexiuni sigure și fiabile 	<p>Solicitați participanților la distanță să asigure o conexiune video fiabilă, de calitate suficientă, cu vizibilitate și iluminare adecvate, pentru a garanta o experiență fără întreruperi.</p> <p>Dacă conexiunea este slabă, luați în considerare oprirea și amânarea ședinței până când conexiunea este sigură și stabilă.</p>	☐
2	Asigurați-vă că aveți capacitățile tehnice necesare 	<p>Verificați dacă toți participanții dispun de lățimea de bandă, echipamentul audio și echipamentul video necesare pentru a participa integral la ședința la distanță, fără întreruperi.</p>	☐

3	<p>Echipați sala de judecată</p> 	<p>Dotați sala de judecată cu o conexiune de mare viteză și dispozitive de înaltă calitate pentru a permite participanților să fie auziți și văzuți corespunzător, fără probleme tehnice.</p>	☐
---	---	---	--------------------------

E. Securitate și fiabilitate

Reduceți riscurile de securitate, aplicați planuri de urgență și asigurați respectarea legilor privind protecția datelor pentru a menține integritatea, confidențialitatea și fiabilitatea ședinței la distanță.

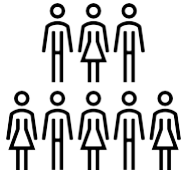
1	<p>Reduceți riscurile</p> 	<p>Programați actualizări regulate pentru software și hardware.</p> <p>Aplicați remediile (<i>n.t.</i>: actualizările software de securitate și funcționalitate) imediat ce sunt disponibile.</p> <p>Monitorizați continuu încercările de acces neautorizat.</p>	☐
---	--	--	--------------------------

2	Elaborați planuri de urgență 	<p>Identificați în prealabil potențialele probleme tehnice.</p> <p>Mentțineți opțiuni de conexiune de rezervă.</p> <p>Utilizați surse de alimentare neîntreruptibile (UPS).</p> <p>Elaborați un plan de răspuns în cazul încălcării securității datelor.</p> <p>Elaborați un protocol pentru defecțiuni tehnice de lungă durată.</p>	☐
3	Asigurați protecția datelor 	<p>Verificați dacă serviciile <i>cloud</i> respectă reglementările relevante.</p> <p>Criptați toate datele sensibile în timpul transmiterii și stocării.</p> <p>Restricționați accesul la probele partajate și stocate digital.</p>	☐

F. Asistență tehnică

Oferiți asistență tehnică continuă, rezolvați problemele de conexiune și asigurați-vă că toți participanții dispun de echipamentul necesar pentru o experiență de ședință la distanță fără probleme.

<p>1</p>	<p>Pentru judecători și personalul instanțelor</p> 	<p>Asigurați accesul judecătorilor la asistență IT pentru a garanta o experiență de ședință la distanță fără probleme și fără întreruperi.</p> <p>Asigurați-vă că personalul instanței are acces la asistență IT în timpul ședinței la distanță pentru a rezolva orice probleme tehnice care pot apărea.</p>	☐
<p>2</p>	<p>Pentru părți</p> 	<p>Oferiți asistență tehnică părților implicate în ședința la distanță pentru a evita întârzierile și dificultățile tehnice.</p>	☐
<p>3</p>	<p>Pentru alți participanți</p> 	<p>Oferiți asistență tehnică tuturor celorlalți participanți la ședința la distanță, cum ar fi martorii și reprezentanții mass-media, pentru a menține integritatea procedurilor.</p>	☐